

RASINIS KLAUSIMAS

Neišmintingi būdai jam išspręsti

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Vienas iš opiausių klausimų JAV gyvenime yra rasinis. Pagal įstatymą visi yra lygūs, tačiau praktiškai ilgą laiką buvo skirtumas, kuris privedė prie to, kad pradedama jį pašalinti jėga. Turiu galvoje vadinamą "busing" t. y., vaikų išvežiojimą po mokyklas taip, kad jose būtų pasiektas tam tikras rasinis balansas. Buvo samprotaujama, kad sunkių vaikų įpras bendrauti, jie tą darys ir suaugę, kas ves prie natūralios integracijos. Tai esą reikalinga ir dėl to, kad juodųjų kvartaluose mokyklos paprastai esančios blogesnės ir todėl juodieji izoliuoti negali pasiekti tokio lygio kaip baltieji. Baltųjų atvykimas į buvusias vien juodųjų mokyklas priversias pakelti ir jų lygį.

Teoriškai tai gal ir neblogai atrodo, tačiau praktika kol kas neatnešė džiaugsmo. Dėl to politikieriai šiais rinkiminiais metais skuba pareikšti, kad jie prieš "busingą", tačiau jis yra teismo įsakymas. O jei taip, tai reikia teismo sprendimo klausyti iki bus surastas koks kitas būdas integracijai įvykdyti. Girdi, kitaip JAV galinės susidaryti dvi atskiros tautos, ką prieš 10 ar daugiau metų konstatavo vadinamoji Kernerio komisija.

Dabar jau pasigirsta balsų, kurie tą prielaidą laiko klaidinga, visai neparemta gyvenimo faktais. Taip, pavyzdžiui, Harvardo universiteto auklėjimo ir sociologijos profesorius Nathan Glazer nurodo, kad, tiesa, 1973 metais juodųjų šeimų uždarbio vidurkis Pietuose dar sudarė tik 83% baltųjų šeimų uždarbio, tačiau šiaurėje ir Vakaruose tas nušimtis jau buvo 93%. Dar svarbiau — juodosios šeimos, kurių galvos yra jaunesnės kaip 35 metai, visur uždirba taip pat kaip baltieji. Čia, tačiau turima galvoje tik normalės šeimos, kur tėvas su motina gyvena kartu. Blogiau, kad daugelis juodųjų šeimų turi tik motinas.

Yra ir kitų juodųjų progreso žymių. Pvz. 1964 m. jų tik 14% turėjo tarnautojų (white-color) darbus, 1974 tas procentas pakilo iki 24%. Žodžiu prielaida,

kad praktiška segregacija kvartalais sulaiko jų ekonominį progresą, neatitinka tikrų tikrybių.

Jei sutikti su principu, kad kiekvienoje mokykloje turi būti tam tikras juodųjų ir lotynų (portorikiečių bei meksikiečių) nušimtis, reikia tuojau eiti ir toliau. Iš tikro, pvz. Chicago policijai teisėjo sprendimu sulaukytos federalinės lėšos iki nebus į ją priimtas didesnis juodųjų ir lotynų skaičius. Bet tada reikia eiti dar toliau, tam tikras policininkų vietų skaičius turi būti rezervuotas lenkams, kurių Chicagoje esą 600 tūkstančių, žinoma, ir lietuviams ir t.t. Ir jei čia įvesti rasines ar tautines kvotas, kodėl neiti dar toliau, pvz. į profesūrą ar gydytojų luomą, padalinti jų vietas proporcingai gyventojų skaičiui. Toks žygis, aišku, sulauktų didžiausio pasipriešinimo kaip tik iš tų, kurie mano, kad "paprasti" žmonės gali ir turi gyventi kartu, bet elitas gali gyventi atskirai, pagal jo tarpe vyraujančius prietarus.

Detroito teisėjas Roth, prirašydamas tam miestui "busingą", tarp kitko visai teisingai pastebėjo: "juodieji, kaip ir kitos etninės grupės praeityje turi tendencijos patys atsiskirti ir bendrauti tik savo tarpe". Žinoma, kad taip, ir kas čia... blogo. Kas blogo, kad mes, pvz. stengėmes gyventi netoli vienas kito ir

Klausantis kongresmanų kalbų... Prie stalo matomas kongr. T. Morgan, I. Bublienė ir čiuurlionietės - Walsh, Januškytė, Urbaitytė ir Čepulytė.

V. Bacevičiaus nuotr.

Vasario 16-oji Washingtone

Š. m. vasario 8 dieną, sekmadienį, Washingtono Lietuvių bendruomenė surengė

tik pasiekę tam tikro gero vės laipsnio, kraustomės ten, kur jau ne visi gali gyventi! Tas pats ir su kitom tautybėm, neišskiriant žydų.

Tai suprato ir patys juodieji. Pvz., Chicagoje mes turime tokį triukšmingą Rev. Jessie Jacksoną, kurį laikiau paprastu demagogu. Aną dieną jis per televiziją pasišaipė iš magazinų, ieškančių ilgo atsakymo, kodėl "Johnny nemoka skaityti". Girdi, jis nemoka ne dėl knygų ar mokymo metodų netinkamumo ar men-

(Nukelta į 2 psl.)

Vasario šešioliktosios minėjimą, kuris buvo pradėtas šv. Mato katedroje. 3 val. p. š. ši 58-ta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventė buvo tęsiama latvių namuose Washingtono priemiestyje, Rockville. Minėjimą atidarė ir pravedė Washingtono Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Kazys Vasaitis, pakviesdamas domininkoną Tėvą kun. dr. Žiūraitį sukalbėti invokaciją. Po to, Juozas Kajeckas, Nepriklausomos Lietuvos atstovas Washingtone, perskaitė pritaikytą šventės nuotaikai patriotinį žodį. Susirinkusius lietuvius sveikino Vasario 16-tos proga Washingtono latvių ir estų atstovai. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Marylando senatorius J. Glenn Beall Jr.,

pasakęs įdomią ir turiningą kalbą. Senatorius savo kalboje palietė Amerikos dabartinę vidaus ir užsienio politiką, ragino amerikonus mesti vidujinius ginčus ir šmeižtus vieni kitus; jis ypač pabrėžė, kad CIA yra labai svarbi ir reikalinga Amerikos institucija JAV saugumui stiprinti. Be to, kalbėtojas pažymėjo, kad sovietai skelbia pasauliui nusiginklavimo idėjas, tuo tarpu patys labai ginkluojasi. Anot senatoriaus, Brežnevas tuo tarpu skaitosi su Amerika tik todėl, nes ji dabar yra dar vis galinga ir viskuo pranašesnė už Sovietus. Bet kaip ilgai tas tęsis? Senatorius Beall prižadėjo remti Baltijos kraštų laisvės reikalus kongrese ir kelti aikštėn visas jiems daromas sovietų skriaudas. Taip pat, susirinkusius sveikino Thomas H. Gerth, viršininkas Baltijos reikalams Valstybės Departamente.

Oficialioji minėjimo dalis buvo užbaigta Lietuvos himnu. Po trumputės pertraukos sekė programa. Baltijos lietuvių tautinių šokių grupė "Malūnas" pasirodė labai vikriai ir nuotaikingai keletą tautinių šokių, o washingtoniškės Dai-va ir Guoda Puzinauskaitės jautriai padainavo keturias liaudies daineles. Po to, šventės dalyviai buvo pavaišinti kavute ir mūsų šeiminių keptais pyragais. Į šį minėjimą buvo susirinkę virš 200 dalyvių, kas Wa-

(Nukelta į 3 psl.)

Po iškilnių atstovų rūmuose. Čaplinskienė, kun. Prunskis, kongr. Derwinski, kongr. Flood, Žymantaitė, Varnas ir Tėv. Žiūraitis.

V. Bacevičiaus nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Neseniai įdomiausia mįslė atėjo iš Kinijos. Buvo manoma, kad tos milžiniškos šalies ministerio pirmininko pareigos po Chu En-lai mirties atiteks einančiam tas pareigas Teng Haiso-ping, kuris priėmė prezidentą Fordą. Dabar iš Pekino staiga atėjo oficiali ži-

HUA KUO-FENG

nia, kad Venezuelos ambasadorių priėmė einas ministerio pirmininko pareigas Hua Kuo-feng, kurio pavardės Vakarų ekspertai, spėliuodami personalinius pasikeitimus, visai nelinksniavo. Hua, apie kurį už Kinijos sienų beveik nieko nežinoma, yra vienas iš 12-os ministerių pirmininko pavaduotojų. Iš pirmo žvilgsnio jo turimas šalia to postas: Viešojo Saugumo Ministeris — gali atrodyti svarbus ir daug ką paaiški-

nes, Jei iš tikro Kinija po Chu En-lai mirties pergyvena interregnum'ą, natūralu, kad kraštą valdytų saugumiestis. Iš kitos pusės tačiau teigiama, kad Kinijos viešojo saugumo ministeris turi daug mažiau galios negu, pavyzdžiui, jo sovietinis kolega, ir kad jis daugiau buvo susirūpinęs žemės ūkio reikalais negu saugumu. Prileidžiama, kad Hua yra greičiau kompromiso vaisius tarp dabar konservatyvų, kuriems priklauso Teng ir radikalų. Teng užsitraukęs radikalų nemalones, bandydamas reformuoti universitetus, kurių lygis nepasikėlęs po vadinamos 'kultūrinės revoliucijos'. Savaimė aišku, kad nauja mįslė neišsprendžia ankstyvesnės: kodėl Pekinas staiga užsinerėjo pas save pamatyti Nixoną. Kai kurie amerikiečių komentatoriai išveda paralelę su... Stalinu. Girdi, po Stalino mirties kiniečiai apgailestavo Chrusčiovo politika, kuri privedusi prie abiejų kraštų susipykimo. Už tat Stalinas ir dabar Kinijoje pagarboje. Panašiai jie dabar gerbia Nixoną, kurį pakeitęs Fordas negali varyti griežtos užsienio politikos...

Šiame krašte noras "apšvarinti" politiką ir biznį privedė prie naujo skandalo su stipriais atgarsiais užsienyje. Tai Lockheed Aircraft Co. byla. 1971 metais bendrovė buvo patekusi į finansinius sunkumus, iš kurių galėjo išgelbėti tik federalinė valdžia, garantuodama 250 mil. dolerių paskolą. Kadangi tai nebuvo praktikuojama anksčiau, tokia garantija sukėlė daug ginčų. Po to bendrovės reikalai gerokai pasitaisė.

Dabar senato tarptautinių (multinacional) bendrovių veikalai tirti pakomisė sužinojo, kad kompanija per kelius dešimtmečius parduodama savo gaminius užsienio valstybėms, tų pareigūnams išdalino 22 milijonus dolerių 'dovanų'. Daugiausiai gavo įtakingas japonų dešiniųjų politikas Yoshio Kodama asmeniškai ir jo biznio kompanijos, net 12,8 milijonus dolerių. Europoje 1,1 milijoną dolerių gavęs Olandijos karalienės vyras princas Bernhardas! Savaimė aišku, kad visi kraštai, kurie yra pirkę Lockheed lėktuvų pradėjo savo tardymus. Galimas daiktas, kad Vokietijoje dėl to turės nukentėti buvęs krašto apsaugos ministeris ir bavarų krikščionių-socialų vadas J. Strauss.

Rezultate bendrovei bus sunkiau parduoti savo gaminius. Jau dabar Japonija atšaukė derybas dėl 1,3 bilijono dolerio vertės lėktu-

vų užpirkimo. Ko gero bendrovė turės subankrutuoti ir 250 milijonų paskolą bankams turės gražinti... JAV mokesčių mokėtojai. Kam iš to nauda? Žinia, kyšininkavimas nėra pagirtina prekybinių transakcijų forma, tačiau tam tikra "reprezentacija" yra visur toleruojama. Kaip tarp jos ir kyšių davimo pravesti griežtą liniją, jokių nuostatų nėra ir tur būt nebus ateityje. Kiekvienu atveju iškėlimas visos bylos aikštėn niekam nedavė naudos.

Kalbant apie iškėlimą aikštėn... Užpereitą savaitę savo kadenciją baigė atstovų rūmų žvalgybos tyrinėjimo komisija. Nors atstovų rūmai nubalsavo jos raporto kol kas dar viešai neskelbti, ištraukos iš to raporto jau pasirodė New Yorko "Village Voice"...

Pradėjęs eiti pareigas naujas CIA direktorius George Bush patvarkė, kad ateityje žurnalistai ir kunigai nebūtų verbuojami į CIA. Pagal NBC komentatorių David Brinkley, dabar užsienyje bus daugiau pasitikima amerikiečių korespondentais! Na, totalinėse valstybėse pasitikima tik tais, kurie pūčia į jų propagandos dūdą. Ar ne geriau būtų, kad korespondentas, kurio pranešimai cenzūruojami, ką nors svarbaus savo paties krašto saugumui pastebėjęs, praneštų kur reikia? Pagaliau yra specifinių žinių, kurie plačiai visuomenę neįdominauja, bet gali būti labai svarbios. O ką, jei misionierius pastebi kokius nors pasirošimus, kurie gal nėra svarbūs tikybiniams, bet reikalauja įspėti savo kraštą? Kartais sunku nusikratyti įspūdžio, kad čia viskas, kas gali padėti JAV, yra laikoma nedėminga ir nedora.

Prezidentas Fordas spaudos konferencijoje paskelbė naują JAV užsienio žvalgybos santvarką. Nuo kovo 1 d. vadinamos žvalgybos bendruomenės politiką nustatys komitetas iš paties prezidento, viceprezidento ir Valstybės bei Gynybos Sekretorių. Ją vykdys kitas komitetas, kuriam pirmininkaus CIA direktorius, kuris ir iki šiol formaliai turėjo prižiūrėti ne tik savo (CIA), bet ir kitų žvalgybos institucijų, kaip Valstybės Departamento, Gynybos Departamento, National Security Agency (toji seka radijo ir telefonu pranešimus visam pasaulyje, tam reikalui naudodama satelitus ir kitas techniškas gudrybes) veiklą, bet praktiškai jos veikė daugiau ar mažiau savarankiškai. Visai naujas veiksnys šioje santvarkoje bus Priežiūros Taryba (Oversight Board), kuri turėtų žiūrėti, kad žvalgyba neperžengtų savo kompetencijos. Jos pirmi-

ninku prezidentas paskyrė patyrusį diplomata, pagarsėjusį šaltojo karo metu, Robert D. Murphy, 81 metų amžiaus. Kiek jaunesni — po 63 m. — yra kiti du nariai — Stephen Alles, buvo demokratų režime Armijos Sekretorium ir ekonomistas Leo Cherne, iki šiol veikusios prezidento žvalgybos tarybos narys.

Iš principo, ta žvalgybos struktūra negalės veikti krašto viduje. Toji saugumo sritis priklauso FBI, kurios veiklos naujus nuostatus ruošia Teisingumo Departamentas. Tačiau numatyta ir išimčių. Pvz. agentūros galės sekti savo dabartinius ar buvusius tarnautojus ir kitus JAV piliečius, jei yra rimto pagrindo įtarti, kad jie dirba svetimom valstybėm ar bendrauja su teroristų grupėm ar kitaip grėsia krašto saugumui. Prezidentas taip pat prašo kongreso nustatyti įstatyminę procedūrą, pagal kurią galima būti atidaryti pašta ir klausyti telefoninius pasikalbėjimus, kurie būtų ypatingai svarbūs krašto saugumui.

Kartu prezidentas prašo kongreso priimti įstatymą, kuris numatytų sankcijas valdininkams ir tarnautojams už valstybės paslapčių išdavimą. Įstatymu ateityje turėtų baudžiama ir planuoti nužudymus užsienyje taikos metu. Taip vadinamos slapotos (covert) operacijos leidžiamos ir toliau, tačiau didesnėje priežiūroje.

Nauja santvarka turėtų apaminti CIA kritikus, bet, žinoma, nepatenkins visų. Spaudoje ir šviesuomenėje netrūksta balsų, kad slapta veikla prieštarauja JAV konstitucijai ir praktiškai JAV-bes tik įvėlė į bėdas. Prezidentas į tai atsikerta, teigdamas, kad JAV reikalingos ne tik įspėjimo apie ateinantį karinį užpuolimą, bet ir informacijų apie ūkines perspektyvas, politinius įvykius, maisto išteklius ir terorizmą.

Kalbant apie žvalgybą... Įdomi žinia atėjo iš Maskvos. Sovietai stengdamiesi sužinoti, kas vyksta JAV ambasadoje vartoja magnetines priemones, kurių radiacija pakenkusi tarnautojų ir net pačios ambasadoriaus sveikatai. Atrodo, kad radiacijos stiprumą tikrino JAV ir sovietų spe-

cialistai, kurie nerado kad ji būtų pavojinga. Izvestija ta proga apkaltino gandų skleidimu "detentes" priešus.

JAV senatas priimdamas 3 bilijonų karinės pagalbos užsieniams daugiausiai Izraeliui įstatymą, iš tos pagalbos įsakmiai išskyrė Čilę ir... Angolą.

Tuo tarpu Angolos komunistinį režimą pripažino jau daugiau kaip pusė visų pasaulio valstybių, jų tarpe ir Europos Bendrosios Rinkos valstybės. Eina gandai, kad pripažinti yra linkusi ir Pietų Afrika, jei naujas režimas pripažins jos 'interesus', o tie yra milžiniška hydro-elektros jėgainė 30 mylių į šiaurę nuo jos sienos. Toji jėgainė aprūpina dalį P. Afrikos valdomos Pietų-Vakarų Afrikos teritorijos.

Tuo tarpu čia federalinė rinkimu komisija išdalino dar 600,000 dolerių kandidatams į prezidentus, kad tie galėtų ne tik už savo pinigų, bet ir mokesčių mokėtojų pagalba išvanoti savo konkurentus. (vm)

MIRĖ ALDONA ERETAITĖ

Aktorė Aldona Eretaitė-Lange prof. Juozo Eretoduktė, po sunkios ir ilgos ligos mirė vasario 12 d. Vakarų Vokietijoje. Ji buvo gimusi Kaune 1928 m. ir po karo vaidino Vokietijos teatruose. 1968 m. lankėsi Amerikoje ir turėjo čia poezijos recitalį.

TOOL ROOM FOREMAN

Exceptional opportunity for capable, hardworking individual to take charge of 3-man tool room of modern plastic injection molding plant in New Jersey. Must be shirt-sleeve foreman completely familiar with maintenance and repair of injection molds. We offer a very good salary based on experience and background. Plant located in pleasant area, with good residential living and schools nearby; 20 miles from N. Y. C. Real growth potential for right person.

Write details of experience and salary information in full confidence to:

J. STERN,

265 W. HUDSON AVE., ENGLEWOOD, N. J. 07631

An Equal Opportunity Employer Male and Female (8-9)

WANTED, OWNER OPERATORS Steel carrier with broad authority, needs drivers 2 years steel experience, advance on each load, union benefits, backhaul, weekly pay, company trailers available. Permits furnished. INTERSTATE MOTOR FREIGHT SYSTEMS P. O. Box 412 Murrysville, Pa. 15668 412-327-4003 (8-15)

Interstate Freight Carriers need Owner-Operators

With Tadem tractors, must be able to pull 45-ft. trailers. Steady year round work. Home every weekend.

Call 219-267-5194 Mon.-Fri. 8 a.m. — 5 p.m., Sat. 8 a.m. — 12 noon.

A. A. A. Transportation Inc.

Warsaw, Indiana 46580

An Equal Opportunity Employer (9-12)

Rasinis...

(Atkelta iš 1 psl.)

ko uždarbio, o dėl tos paprasčiausios priežasties, kad... nesimoko. Jis pasisakė už griežtą discipliną namuose, vis tiek ar tėvai dirba ar nedirba. Tai tikrai geresnis kelias į bet kokią gerovę ir integraciją. Bet kiek laiko dar reikės, kol tai supras tie, kurie duoda Amerikos gyvenimui toną?

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiuro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVA NĖRA UŽMIRŠTA

Lietuvos diplomatiškos šefo S. Lozoraičio žodis, pasakytas per radiją Nepriklausomybės šventės proga.

Vasario šešioliktosios dieną, kuria minima Nepriklausomybės šventė, yra svarbiausia Lietuvos naujosios istorijos data. Tą 1918 metų dieną Valstybės Taryba, susirinkusi mūsų sostinėje Vilniuje, paskelbė mūsų senos valstybės suverenumo bei nepriklausomybės atstatymą, tuo sugrąžindama lietuvių tautai priklausantį jai vietą laisvų tautų tarpe.

Šis įvykis nebuvo atsitiktinis. Jį brandino pati tauta, saugodama savo kalbą, savitą kultūrą, savo tikėjimą, tautinį susipratimą bei solidarumą. Štai kodėl mūsų nepriklausomybės atkūrimas nesukėlė jokios nėsantikos, kurį dabar dažnai sukrečia naujai sudarytas valstybes, bet — priešingai — sujungė visus lietuvius į bendrą darbą Lietuvos gerovei ir pažangai. Tokį laimingą plėtimąsi sustabdė ir jo padarinius sunaikino sovietai, puldami ir okupuodami Lietuvą, kaip lygiai Estiją ir Latviją, laužydami sutarčių ir bendros teisės nuostatus.

Sugriovę mūsų valstybinio ir visuomenės gyvenimo pagrindus, sovietai primetė Lietuvai komunistinę santvarką, kuri pačioje Sovietų Sąjungoje ligi šiai dienai, praėjus beveik šešiasdešimčiai metų nuo tos valstybės įsteigimo, yra palaiškoma prievarta, vykdoma visose politinio, dvasinio, bažnytinio gyvenimo srityse. Gausūs vadinamųjų disidentų liudijimai vis daugiau paryškina šį pastovų tautų ir žmogaus teisių pažeidimą Sovietų Sąjungoje.

Visa tai vyksta tuo metu, kai kitur, civilizuotas pasaulis baigia suteikti suverenumą ir nepriklausomybę paskutinėms kolonijalinėms tautoms, kada tautų ir pavienių žmonių laisvė yra pripažinta kaip būtinas civilizacijos veiksnys, tarptautinės santvarkos elementas.

Šitokiomis aplinkybėmis yra suprantamas ir neišvengiamas lietuvių tautos įsitikinimas, jog tai padarytas smurtas, jos nepriklausomybės panaikinimas tebėra priešingas tiek jos gyvybiniais interesams, tiek civilizuotų tautų priimtiems teisės bei moralės dėsniams, ir todėl privalo būti atitaisytas. Toks mūsų tautos įsitikinimas ir jos

Koncerto metu ... Prie stalo ALT New Yorko skyr. pirmininkas arch. A. Varnas, kongresmanai - T. Morgan, J. Abadlo ir L. Wolff. Prieky kanklininkės: Čepulytė, Bankaitytė ir Urbaitytė.

moralinė laikysena okupuotame krašte randa atgarsį Vakarų valstybėse, kurių daugelis nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Šia proga tenka labai dėkingai atsiminti, jog Helsinkio vadinamosios saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos išvakarėse Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Gerald Ford pareiškė viešai, jog Amerika niekada nepripažino Lietuvos, Estijos ir Latvijos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą, nepripažįsta jos dabar ir kad ši nepripažinimo politika liks Helsinkio konferencijos rezultatų nepaliesta. Toks svarbiausias pasaulio valstybės nusistatymas turi pirmąsias reikšmes lietuvių tautai ir iš viso teisėtumo apgynimui tarptautinėje plotmėje.

Draugingų mums valstybių tarpe ypatingai paminėtina Australija. Jos dabartinė liberalų koalicijos sudaryta vyriausybė yra atšaukusi savo pirmąsias — darbiečių partijos pastatytos vyriausybės nutarimą pripažinti Baltijos Valstybių priverstiną įjungimą į Sovietų Sąjungą. Šis kilnus Australijos aktas paliks ne tik Baltijos Valstybių istorijoje, bet taip pat kovos už tarptautinės tvarkos atstatymą ir teisingos tarptautinės teisės kūrimo istorijoje.

Lietuvos nepriklausomybės bylai turi didžios reikšmės taip pat Vakarų valstybių nusistatymas, pagal kurį Helsinkyje nebuvo sudaryta jokių tarptautinių sutarčių, o tiktai nustatytos konferencijos dalyvių tam tikros elgsenos gairės. Tai konstatavo ir Prancūzijos respublikos prezidentas, pabrėždamas ta proga, jog pasirašydama Helsinkio konferencijos aktus, Prancūzija nesuteikė pripažinimo tokiom tarptautinėm padėtim, kurių ji nebuvo pripažinusi anksčiau. Šis pareiškimas interpretuojamas tuo būdu, kad Prancūzija ir toliau nepripažįsta dabartinės

Vasario 16 Washingtonė...

(Atkelta iš 1 psl.)

shingtono lietuvių kolonijai yra nemažas skaičius.

Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet, vasario 16 dieną, pirmadienį, p.p. Kajeckai suruošė priėmimą Lietuvos Pasiuntinybėje, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai paminėti. Vaisėse dalyvavo keletas aukštų JAV valdžios pareigūnų, įvairių valstybių diplomatinio korpuso atstovų ir didelis skaičius Washingtonė bei jo apylinkėse gyvenančių lietuvių. Taip pat į priėmimą atvyko iš Clevelando muzikai Alfonso ir Ona Mikulskiai su grupe Čiurlionio ansamblio kanklininkų. Viena iš kanklininkų svečius pradžiugino paskambindama muz. Mikulskio įdomų kūrinį. Kadangi vasario mėn. 16 dieną yra p.p. Kajeckų vedybinio

gyvenimo sukaktis, tai muz. Mikulskis dalyvių vardu pasveikino šeimininkus kviesdamas visus svečius sugiedoti ilgiausių metų, o po to sekė darni daina "Lietuva brangi, mano tėvynė". Vaisės praėjo jaukioje nuotaikoje.

Minėjimas JAV Kongrese

Vasario 16 dieną, pirmadienį, 1 val. p. p., Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktis buvo paminėta ir JAV Kongrese. Senatorius Ch. H. Percy, Resp. iš Illinois, pasakė trumpą bet turiningą kalbą primindamas JAV Kongresui Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktį. Po to, senatorius Percy priėmė lietuvių delegaciją, kurią sudarė atvykę iš Chicagos kun. dr. Juozas Prunskis ir Eug. Smilgys, o iš Washingtono dalyvavo dr. St. Bačkis, dr. Jonas Genys, Antanas Vaičiulaitis, Edwardas Shumanas ir Astra Michelevičiūtė-Chapin.

Aldona S. Michelevičienė

AUKOS DIRVOS ATSTATYMOUI

Dirvos atstatymo komiteto Chicagoje surinktos aukos

Dr. Petras Atkočiūnas	25.00
T. Varanka	10.00
Elena Tamošiūnas	5.00
Marija Dambrauskienė	5.00
Kostė Orentienė	10.00
P. Naris	5.00
E. J. Purtilis	10.00
K. Žilėnas	5.00
V. Markauskienė	5.00
St. Medelienė	1.00
Galkus	1.00
A. Gudonis	2.00
Vincas Gelgudas	2.00
J. K. Gužauskas	2.00
B. Karpers, Sr.	2.00
J. Auštra	5.00
Laukaitis	1.00
Ed. Ližaitis	1.00
Vytautas Matekūnas	2.00
B. Astašauskas	1.00
J. Bradūnas	5.00
J. Jančie nė	1.00
V. Tamašauskas	1.00

Skatytit ir platinkit
DIRVĄ

Valstybės departamento Pabaltijo kraštų reikalams viršininkas T. Gerth atvykęs į Lietuvos pasiuntinybę sveikina J. Kajecką. Šalia p. Kajeckienė ir M. Bankaitytė. Bacevičiaus nuotr.

MELO KARAS (8)**POPIEŽIUS TARPININKAUJA**

Nors Vatikanas savo karo meto archyvų dar nėra atidavęs, iš D. Britanijos ministerių kabineto posėdžių protokolų paaiškėjo, kad 1940 metų sausio 12 d. popiežius Pijus XII priėmė britų pasiuntinį Sir D'Arcy Osborne. Popiežius įspėjo, kad jo informacijomis, Hitleris ruošiasi užpulti Olandiją ir Belgiją vasario mėn. ir kad vokiečių 'generolai' galėtų sustabdyti ofensyvą, jei būtų galima susitarti dėl taikos. Jis taip pat užtikrino, kad adm. Canaris agentas dr. J. Mueller yra visai patikimas. Kai D'Arcy apie tai pranešė Londonui, žvalgybos — MI-6 — pažiūrėjo buvo tokia, kad sukilimas yra galimybių ribose, bet užsienių reikalų ministerija abejojo.

Vasario 7 d. šv. Tėvas, kalbėdamasis su D'Arcy, vėl grįžo prie tos temos. Dabar jis turįs informacijų, — sakė Pijus XII, — kad vokiečių generolai yra pasiryžę veikti, jei būtų užtikrinti Vokietijos ir Austrijos integralumu. Vasario 17 d. britų užsienių reikalų ministeris lordas Halifax telegrafavo D'Arcy, kad D. Britanija neveiks nesutarusi su Prancūzija, tačiau ji duos savo pasiūlymus kaip susitarimo bazę. Pagal ministerių kabineto posėdžio protokolą, britai norėjo iš Vokietijos reparaacijų, tvirtų saugumo garantijų ir pasirinkimo laisvės Austrijai.

Bet jau prieš tai — apie vasario 1 d. — Muelleris bu-

vo gavęs vieno puslapio pranešimą iš tėvo Leiberio, kurį buvo padiktavęs pats popiežius. Ten popiežius pranešė apie galima britų sąlygas. Tas dokumentas gavo "X-raporto" vardą, nes pats Muelleris Abwehro raštuose buvo minimas kaip "agentas X".

To raporto "Conditio sine qua non" (būtina sąlyga) buvo sudarymas vyriausybės, kuri galėtų derėtis. Verčiant į vokiečių kalbą, ta conditio sine qua non buvo praplėsta: Nacionalistų režimo pašalinimas ir sudarymas vyriausybės, galinčios derėtis. Iš vieno puslapio itališkai virto 12 puslapių vokiškai.

Balandžio 3 dieną Canaris aptarė tą raportą su genštabo viršininku Halderiu, kuris savo keliu apie jį informavo vyr. kariuomenės vadą Brauchitschą, kuris pareiškė:

"Jūs neturėjote man to rodyti. Kas mums siūloma, yra tėvynės išdavimas. To mes negalime svarstyti jokiose aplinkybėse. Jei kas nors užmezga ryšį su priešu taikos metu, galima suprasti. Karo metu kariui tai neįmanoma..."

Brauchitschas buvo pažiūros, jei syki karas prasidėjo, kariai turi jį laimėti, bet ne dvejoti jo morale. Galų gale Brauchitschas reikalavo, kad tas dokumentas ir jo autorius ar pranešėjas turi būti išduotas saugumui. Halderis tačiau at-

kirto: "Jei kas turi būti areštuotas, tai tik aš". Po to Brauchitschas nekalbėjo apie išdavimą, o Halderis apie sukilimą.

Tuo tarpu Vatikane tą pačią balandžio 3 d. Pijus XII pareiškė D'Arcy abejonės, ar kas iš jo tarpininkavimo išeis. Neatrodė, kad Vokietijoje kas nors ruošėsi sukilti.

Canaris tačiau nenurimo. Jis vėl pasiuntė Muellerį į Vatikaną įspėti, kad Hitleris tikrai ruošiasi užpulti Belgiją ir Olandiją. Tėvas Leiber apie tai pranešė ne tik popiežiui, bet ir jėzuitui tėvui Theodor Monens. Tas savo keliu įspėjo Belgijos ambasadorių Adrien Nieuwenhuys, kuris tik ranka numoja: "Nė vienas vokieitis to nedrįs". Bet kai jam tą patį pakartojo jo tautietis vienuolis Hubert Noots, Nieuwenhuys gegužės 2 d. pasiuntė telegramą į Bruselį. Belgijos vyriausybė nepatikėjo, bet paprašė papildomų informacijų. Jas ambasadorius pasiuntė kitą dieną.

Abi telegramos buvo vokiečių "Forschungsamt" dešifruotos. Jų turinys buvo praneštas Heydrichui, Himmleriui ir pasiekė Hitlerį, kuris pareikalavo surasti išdaviką.

Apie tai patyręs Canaris įsakė savo padėjėjui pulk. Osteriui pasiūlyti Vokietijai jau grįžusį Muellerį. Jį išardęs, Canaris įsakė Muelleriui specialiu lėktuvu tuoj pat grįžti į Romą...

ištirti, kas vokiečių paslaptis išdavė belgams. Jis taip pat sakė pulk. Hans Helfferich — Abwehro atstovui prie SIM — italų slaptos tarnybos, — Muelleriui visai padėti. Išsiuntęs Muellerį, Canaris nuvyko pas Hitlerį ir jam pranešė, kad jis pasiuntė į Romą savo agentą dr. J. Muellerį išdaviką išaaiškinti.

Kad naciai negalėtų susiekti iš ko Nieuwenhuys gavo savo informacijas, (savo telegramose jis minėjo tik vieną "tautietį"), Muelleris su tėvu Leiberiu nutarė, kad "tautietis" galėtų būti vienas jėzuitų tėvas, belgas, kuris ką tik išvyko į Kongo. Tas savo informacijas galėjęs gauti iš Italijos užsienio reikalų ministerio, Mussolini žento grafo Galeazzo Ciano, kurio Himmleris nekenė. Ciano apie tą planą galėjo būti patyręs iš paties Ribbentropo, kurio Himmleris irgi labai nemėgo. Faktai ir fantazija buvo taip gerai sumegstos, kad Hitleris patikėjo. Tik Heydricho įtarimas, kada Abwehros yra išdavikų lizdas, sustiprėjo.

★

Apie ruošiamą puolimą Canaris įspėjo ne tik per Vatikaną, bet per tą patį pulk. Oster ir Olandijos karo atache Berlyne majorą Sas. Tas raportavo aukščiau. Dėl įvairių priežasčių, įskaitant ir orą, puolimas buvo vis atidėliojamas. Kartu pasitikėjimas Sasu mažėjo. Kai Hitleris balandžio mėn. užpuolė Norvegiją ir Daniją, buvo pradėta manyti, kad tie pranešimai buvo skirti tik tikriems Hitlerio planams paslėpti.

Gegužės 8 d. vakare Sasas susitiko su Osteriu Horcherio restorane Berlyne. Ten jie kalbėjosi apie orą ir panašius dalykus, nes Osteris prisibijojo, kad Gesta-

pas ten turi savo nebilliuskurčius agentus, kurie galėjo skaityti iš lūpų judesius. Tik vėliau, kai Sasas pasiūlykė taxi, Osteris jam pašnabzdėjo: "Mano drauge, dabar jau galas... kiau-lė nuėjo į Vakarų frontą... Tikiuos pasimatyti po karo." Paėmęs už apsiausto sektuko, Osteris dar paprašė: "Sas, susprogdink man tiltus ant Meuse kanalo".

Sasas nuskubėjo į pasiuntinybę deginti savo dokumentų ir patelefonavo krašto apsaugos ministerijai į Haagą. Būdinčiam leitenantui jis padiktavo šifruotą pranešimą. Po vidurnakčio jam paskambino iš Haagos Olandijos žvalgybos viršininkas pulk. van de Plasche, kuris iki šiol Sasui netikėjo. "Aš gavau pranešimą apie numatomą jūsų žmonos operaciją, — aiškino pulkininkas — kuo ji serga? Ar jūs dėl to tarėtės ir su kitais daktarais?" Sasą ko tik neištiko apopleksija. Jis piktai atkirto: Taip, bet aš nesuprantu kaip jūs galite mane trukdyti tokiose apylostovose. Operacijos negalima atšaukti. Aš kalbėjau su visais daktarais. Ji įvyks auštant."

3 valandą ryto pirmieji vokiečių lėktuvai pasirodė Olandijos padangėje. Meuse tikrai, žinoma, nebuvo susprogdinti, tankai riedėjo visu smarkumu nesutikdami kliūčių. Churchillis parlamente kalbėjo apie "visišką taktinę staigmeną". Hitleriui reikėjo tik 52 dienų visos Vakarų Europos užkariavimui.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

1976 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

# 2	Gegužės 10 iki gegužės 19	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	\$ 760.00
# 3	Gegužės 16 iki gegužės 24	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 4	Gegužės 31 iki birželio 15	Maskva, Vilnius, Ryga	931.00
# 5	Birželio 14 iki birželio 29	Maskva, Vilnius, Roma	1180.00
# 6	Birželio 28 iki liepos 12	Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas	1051.00
# 7	Liepos 5 iki liepos 19	Maskva, Vilnius, Roma	1160.00
# 8	Liepos 12 iki liepos 26	Maskva, Vilnius, Šveicarija	1206.00
# 9	Liepos 19 iki rugpiūčio 2	Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas	1051.00
# 10	Rugpiūčio 9 iki rugpiūčio 23	Maskva, Vilnius, Roma	1160.00
# 11	Rugpiūčio 16 iki rugpiūčio 30	Maskva, Vilnius, Šveicarija	1206.00
# 12	Rugpiūčio 23 iki rugsėjo 7	Maskva, Vilnius, Ryga	1051.00
# 13	Rugsėjo 20 iki rugsėjo 28	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 14	Spalio 4 iki spalio 18	Maskva, Vilnius, Ryga	931.00
# 15	Spalio 11 iki spalio 19	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	760.00
# 16	Lapkričio 1 iki lapkričio 9	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	677.00
# 17	Gruodžio 7 iki gruodžio 15	Maskva, Vilnius (viena savaitė)	677.00
# 18	Gruodžio 20 iki sausio 4	Maskva, Vilnius, Ryga	876.00

KAINOS PADUOTOS YRA NUO NEW YORKO ARBA BOSTONO — NUO CHICAGOS REIKIA DAR PRIDĖTI \$119.00.

Visas grupes lydės patyrę vadovai. Visos grupės bus 1 dieną vežamos į Kauną, taip pat ir į Trakus ½ dienos.

SKUBĖKITE REGISTRUOTIS — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643

Telephone: (312) 238-9787

AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

**GERIAUSIA DOVANA
BET KOKIA PROGA**

Rasite pas vienintelį
lietuvų kailininką
Chicagoje

**NORMANA
BURŠTEINA**

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS
PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS
MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826
(jstaigos) ir
677-8489
(buto)

DIRVA SUKAKTUVININKĖ

ALGIRDAS BUDRECKIS

Manytum, kad pakilusios popieriaus bei ofsetinių reikmenų kainos ir žiaurus pašto tarifas tikrai pribaigtų lietuvišką laikraštį, kuris jokiū būdu negali įgyti tokių skelbimų, kaip vietiniai komerciniai laikraščiai. Manytum, kad sunkumų užsakyti lietuviškus raidynus šiais laikais pakaktų, kaip neįveikiamos kliūtys. Dar reikėjo nuostolinga netikėtumo - kaip gaisro - visiškai pribaigti lietuvišką laikraštį.

Bet taip neįvyko. Apdairumo dėka buvo išgelbėta kompiuterinė rinkimo mašina. Išgelbėta ir skaitytojų kartoteka. Buvo rastos tokios spausdinimo priemonės ir laikraštis gyvuoja. Lietuviška visuomenė, užjausdama, kokia nelaimė ištiko šį tautinės minties laikraštį, nesigailėjo ir nesigaili aukų laikraščiui grąžinti į normalias vėžes. Šis dramatiškas incidentas vaizdžiai įrodo, kad laikraštis išsilaiko tol, kol jisai reikalingas visuomenei.

O Dirvos šešiasdešimt metų istorija byloja, kad Dirva buvo ir yra reikalinga lietuviškai visuomenei išsivijoje. Skaitytojų gausios aukos dar parodo, kad Dirva ne tik tai reikalinga, bet skaitytojų mėgiama.

Lietuviškoje išsivijoje tautinės minties laikraštis užima vidurinę poziciją tarp dviejų priešingų pasaulėžiūrų ir jų spaudos. Ieškodamas pusiausvyros tarp ideologijų, tautinis laikraštis taipogi puoselėja savitos kultūros vertybes.

Tautiškos minties laikraščiu būta anksčiau. Šliūpo 'Lietuwiskasis Balsas', Širvydo 'Vienybė' ir SLA 'Tėvynė' savo laiku telkė tautinės arba vidurinės srovės Amerikos lietuvių. Tautinių pažiūrų publicistai taipogi bendradarbiavo Bostone įsteigtoje 'Sandaroje'. Pirmojo Pasaulinio karo metu, šalia 'Sandaros', atsirado kitas tautininkiškas laikraštis vidurvakariuose, kuris nuosekliai išaugo į išsivijos tautinės minties oficiozą.

Kaip dažnai buvo Amerikoje, viena srovė pradėjo leisti peridiką, kuri gan greit tapo kitos pasaulėžiūros organu.

Dar 1915 m. lapkričio 25 d. Clevelande pradėjo eiti katalikiškasis savaitraštis 'Santauka'. 'Santauką' leido Povilas Šukys, o ją redagavo vyčių veikėjas Ignas Sakalas. 'Santauka' ilgai neištvėrė. Leidimą perėmė Ohio Lithuanian Publishing Company, kurios pirmų organizatorių priešaky stovėjo A.B. Bartoševičius. 1916 m. rugpiučio 26 dieną laikraštis buvo perkrikštytas DIRVA. Pirmuosius metus (1916-1917) Dirvą redagavo mariampolietis Vincas S. Jokubynas.

Jokubynas buvo karštas patriotas. Lietuvoje spau-

dos draudimo laikais jis platinęs lietuvių spaudą ir slapta mokęs jaunimą. Už savo veiklą jis ir caro kalėjime sėdėjo. 1895 m., būdamas tik 22 metų amžiaus, Vincas Jokubynas atvyko į Ameriką. Jis bendradarbiavo Vienybėi Lietuvninkų ir vėliau visiems tuo metuėjusiems lietuvių laikraščiams. 1907-08 metais 'tautiečių srovės' pagalba jis buvo išrinktas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentu. 1911 m. Vincas Jokubynas buvo Tėvynės Mylėtojų Draugijos literatūros komiteto narys. Tai reiškia - jis padėjo nustatyti koks patriotinis raštas spausdintinas ir gabentinas į Lietuvą. Jisai ir buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organizatorius. Tad Jokubynas atėjo į Dirvos redaktorių su praktišku spaudos patyrimu. Jis buvo redagavęs 'Kataliką' (1903), 'Tėvynę' (1908-10) ir Dagį (1909-1910). Jokubynas išvertė tris toms Cursono 'Visuotinės istorijos'.

1917 m. Vienybės redaktorių Juozas Gedminas buvo pakviestas į Clevelandą Dirvą redaguoti. Telšiškis Juozas Gedminas buvo lankęs Maskvos universitetą. Amerikon jis atvyko 1911 m., dirbo Žvaigždės ir vėliau Vienybės redakcijose. Gedminas tuoj pakvietė K. Karpių į pagelbininkus.

Tuo metu Dirva buvo šiaip afišuojama lietuvių tarpe:

DIRVA, tautiškos pakraipos, eina kas penktadienis leidžia Lietuvių Spaudos Bendriją, Cleveland, Ohio. Redaguoja J. Gedminas. Kaina metams \$1.50 Adresas: 2004 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

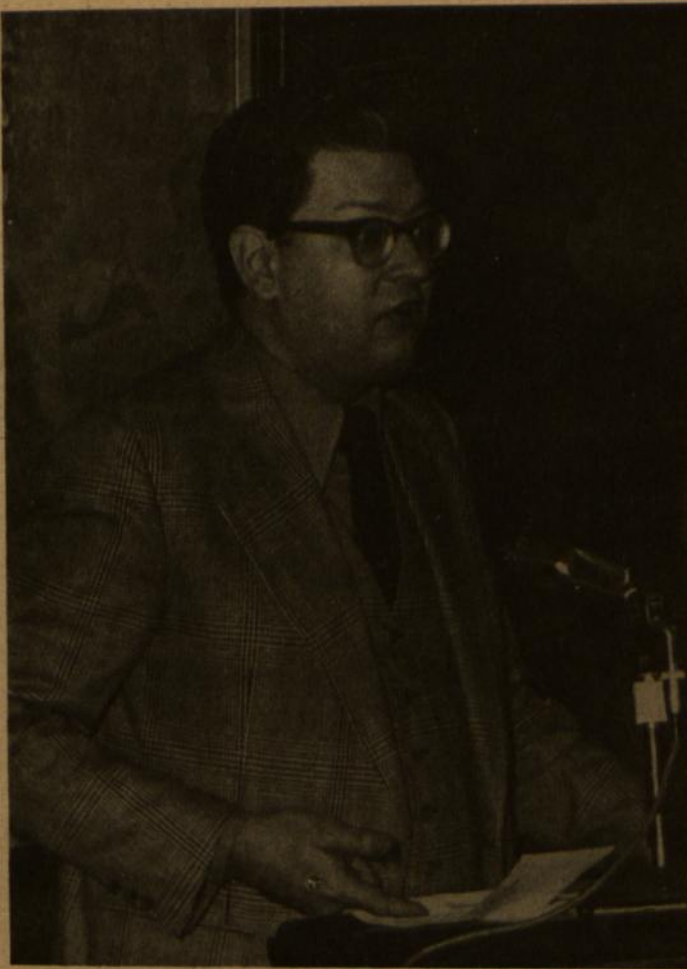
1919 metais J. Gedminas pasitraukė iš Dirvos, išvažiuodamas į Chicagą redaguoti Lietuvą, kuomet Br.K. Balutis važiavo į Lietuvą. K. Karpius liko vienas redaguoti Dirvą. Nors buvo Balučio kviečiamas į Chicagą, jis nenorėjo apleisti Dirvos, ir prie vyriausio redaktoriaus stalo išdirbo trisdešimt metų, nuo 1918 ligi 1948 m. Net po to jisai pasiliko, kaip administratorius ir bendradarbis iki mirties.

Būtų galima praminti šį trisdešimt metų Dirvos laikotarpį, kaip Karpiaus epochą. Kazys S. Karpis-Karpavičius gimęs Babtų parapijoje, Kauno apskrityje. Jo abu tėvai buvo suvalkiečiai. Į Ameriką jis atvyko 1909 metų pabaigoje. Iš pradžių apsigyveno Lowell, Mass., kur baigė ir aukštesniąją mokyklą. 1917 m. persikėlė į Clevelandą, kur vakarais išėjo ekonomijos ir anglų literatūros kursus Western Reserve universitete. Šalia Dirvos redagavimo jis dar dirbo Cleveland News dienraštyje, kaip linotipininkas ir korektūrininkas.

Lietuvių spaudoje jis bendradarbiavo nuo 1910 m., rašydamas korespondencijas ir eilėraščius Keleiviui ir Draugui; 1911 m. pakviečiamas dirbti Keleivio spaustuvėje; 1914 m. Vienybės Lietuvninkų spaustuvėje. Čia, redaktorių J. Širvydo ir J. Gedmino paskatintas Karpis miklina savo plunksną, ten pagelbsti SLA sekretoriui A.B. Strimaičiui ir redaktoriui V.K. Račkauskui. 1915 m. Pitsburgo Dilgelių spaustuvė išleido jo kelis monologus ir pirmutinę knygėlę, Komedią - 'Nenorėjai duonos, graužk plytas'. Dirvos leidėjas A. Bartoševičius pradėjo leisti Karpiaus literatūrinius veikalus. Ir taip pradėjo pasirodyti pasaulyje viena po kitos K.S. Karpiaus didesnės knygos. Grožinei kūrybai Karpis ėmė siužetus iš gilių Lietuvos senovės. Pasirodė tokie istoriniai romanai, kaip 'Dubroliai', 'Jūros merga', 'Kla-jūnas', 'Alpis'. Jo 34-ta knyga, 'Merunas' buvo Lietuvos švietimo ministerijos priimta, kaip tinkamas gimnazijoms veikalas. Tarp 1916 ir 1941 metų, Dirvos spaustuvė išleido 51 įvairaus dydžio leidinį. Iš jų 18 buvo įvairių autorių raštai, viso 1820 puslapių. O 33 leidiniai buvo paties Karpiaus plunksnos vaisiai, viso 5766 puslapiai. Už nuopelnus Lietuvai, K.S. Karpis buvo apdovanotas Gedimino ordinu, IV laipsniu.

1926 m. gruodžio 17 d. per versmas Lietuvoje suskaldė vidurinę srovę Amerikoje. Liberalai perėmė Sandarą, o Smetonos šalininkai pasivadino tautininkais. Ideologiniai jie ir buvo giminingi Smetonos tautininkams. 1927 m. tik du Amerikos lietuvių laikraščiai teigiamai žiūrėjo į Prezidento Antano Smetonos valdžią, būtent: Vienybė ir Dirva. Štai kaip Vytautas Širvydas apibūdino nuotaikas Amerikoje savo monografijoje apie Juozą O. Širvydą:

...perversmas sudrebino rimtomis politinėmis spėkomis išsekusią Amerikos visuomenę. Nuo pat lietuvių imigracijos pradžios nebuvo tamprių santykių tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių. Šis neabuvimas ir to perversmo metu daugeliui sukludė įvykyje tik kamai orientuotis. Tik J.O. Širvydo Vienybė ir K.S. Karpiaus Dirva, kuri to perversmo atžvilgiu liko vienodo nusistatymo su Vienybė, ir toliau buvo per ilgą laiką tik vienatiniai du laikraščiai Amerikoje, kurie sutiko su Lietuvos tautininkų posūkiu. Visi kiti Amerikoje pradėjo karščiūotis. Tautinėje srovėje karštį kurstė iš liaudininkų valdžios tikėjė sulaukti konsulų ir pasiuntinių vietas asmenys. Katalikus kurstė jų vadų nusivylimas prašalinti perversmo įvykdytojus ir paimiti vyriausybės kontrolę Kairiųjų vadams tas perversmas buvo gera proga

Algirdas Budreckis skaito paskaitą Dirvos 60 m. minėjime New Yorke vasario 1 d., kuri surengė ALTS-gos I ir XI skyriai. L. Tamošaičio nuotr.

demagoginiu riksmu nutildyti lietuviškos širdies kritikos balsą, klaususi, kodėl ši srovė taip pikta nuo 1907 metų neigė devyniolikto ir dvidešimto šimtmečio sąmoningo lietuvių uždavinį ir idealą - Nepriklausomą Lietuvą. (Vyt. Širvydas, 'Juozas O. Širvydas', Cleveland, 1941, psl. 338-339).

Nuo 1929 m. pabaigos visa Dirvos bendrovė perėjo į paties Karpiaus kontrolę. Kuo met kiti laikraščiai pradėjo netekti skaitytojų, Dirva atlaikė savo ir net gavo daugiau naujų skaitytojų. Tai buvo Karpiaus nuopelnas, nes jisai mokėjo sudominti skaitytojus.

1948 metai paženklinio naują dirvos istorijos etapą. Laikraštis pereina į Lietuvos tautininkų ir jų bendraminčių rankas. Dirva buvo parduota Vincui Rasteniui. Laikraščio pirkimą finansavo Juozas Bachunas, Pranė Lapienė ir Motiejus J. Colney-Aukštakalnis.

Rytų aukštaitis Vincas Rastenis jau buvo pasižymėjęs Lietuvoje kaip žurnalistas ir redaktorius. Šis teisininkas bendradarbiavo plačioje Lietuvos spaudoje, ypač Lietuvos Aido, Vaire, Vakaruose, Jaunojoje Lietuvoje. Rastenis atvyko į Ameriką 1948 m. vasario 6 d.

V. Rastenis įvedė Dirvoje aukštesnės žurnalistikos normas. Jis ir pats gausiai rašė, pasirašydamas savo vardu ir tam tikrais slapyvardžiais - V.R., Vr., K. Marius ir B.K. Naujokas. 1952 metais V. Rastenis pasitraukė, gaudamas pastovų redakcinį darbą Laisvosios Europos Komitete New Yorke.

Nuo 1952 m. Dirvą leidžia Amerikos Spaudos ir radijo Draugija - Viltis. 1951 m. buvo įsteigta Vilties draugija, kaip ne pelno institucija, turinti teisę leisti knygas, žurnalus, laikraščius ir turėti ra-

dio valandėles. Vilties draugijos nariai renkami į visuotinius suvažiavimus, kurie vyksta drauge su rengiamais Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimais. Vilties bendrovė, kaip vardas liudija, yra anuometinės poausrinės Vilties laikraščio idėjų tęsėjas. Vilties draugijai pirmininkavo tautininkų veikėjai: J.J. Bachunas, 1951-1959; dr. J. Bartkus, 1959-61; dr. V. Ramanauskas 1961-65; A. Laikūnas, 1965-1973; ir nuo 1973 m. iki šiol K. Pocius.

Dažnai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos centro valdybos pirmininkai ateidavo Dirvai į talką. Štai, kai Eugenijus Bartkus pirmininkavo ALTS-gai, buvo sustiprintas Dirvos medžiaginis pagrindas, sutelkiant 21,000 dolerių kapitalo. V. Abraičiui ir J. Jurkunui pirmininkaujant, ALTS-gos žmonės didino savo įnašus į Vilties draugiją.

Nuo 1951 m. pabaigos Dirvos redaktorių buvo Balys Gaidžiūnas. Jis jau Lietuvoje dalyvavęs studentų tautininkų veikloje. Karo metu jis veikė pogrindyje; tautininkus Vlike atstovavo 1943-1949 m. ir 1943-44 m. buvo Vliko vicepirmininkas; tarp 1945 ir 1949 m. jis buvo ir Tautinio Sąjūdžio pirmininkas. 1949 m. gruodžio 1 d. atvyko į Ameriką ir įsijungė į darbą Dirvoje. Vilties Draugija tuo metu pradėjo Dirvą spausdinti ofsetu. Į redakcinį darbą dar buvo įtraukti Jonas P. Palukaitis ir Vytautas Gedgaudas. Balys Gaidžiūnas redagavo Dirvą iki 1962 metų.

Naujas redaktorių buvo Jonas Čiuberkis, kuris dar Lietuvoje buvo bendradarbiavęs Lietuvos Aido ir Jaunojoje Kartoje, apsigyvenęs Clevelande - vadovavo neolii (Nukelta į 6 psl.)

DIRVA SUKAKTUVININKĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

tuanams ir vietos ALTS-gos skyriui. Jis redagavo Dirvą tarp 1962 ir 1968 m. Jam padėjo redaguoti Vytautas Gedgaudas ir Jonas Palukaitis. Laikraščio turinį dar tvarkė vadinama redakcinė kolegija, kurios sąstatą sudarė P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir S. Santvaras.

Nors Dirva yra 'tautinės minties' laikraštis, redaktoriaus tempia į visas puses 'pasrovės'. Galima palyginti vyriausio Dirvos redaktoriaus postą prie Prokrusto lovos.

Nuo 1968 m. rugsėjo mėn. Dirvą redaguoja vienas redaktoriaus - Vytautas Gedgaudas. Lietuvoje jis redagavo Iliustruotą Pasaulį, Telegramą, Laiko Žodį ir Laiką. Jis taipogi išleido novelių rinkinį. Gyvendamas Prancūzijoje, nuo 1939 ligi 1950 metų, V. Gedgaudas priklausė Prancūzų žurnalistų Sąjungai ir buvo Laisvųjų žurnalistų sąjungos valdyboje. 1950 atvykęs Ameriką jis dirbo Vienybės redakcijoje; 1954-56 jis dirbo Prancūzijoje prie dokumentinių filmų. 1959 m. Vytautas Gedgaudas apsigyveno Clevelande ir pradėjo dirbti Dirvos redakcijoje.

Iš šios trumpos istorinės apžvalgos matome, kad visais laikais Dirvos vyriausiais redaktoriais būdavo kompetetingi profesionalai, išgiję Lietuvos ir Amerikos redakcijose patirties. Aukšto kalibro redaktoriai užtikrino Dirvos žurnalistinį lygį.

Įvertindama Dirvos nuveiktus darbus, Emilija Čekienė Naujosios Vilties žurnalo pirmame numeryje šitaip apibūdina Dirvos reikšmę:

Didžiausias mūsų veiklos pasisekimas glūdi mūsų pačių lietuviškoje spaudoje, kuri remia Lietuvai naudingą darbą dirbančius, pritaria jų žygiams, siekia tolimiausius pasaulio kraštus ir juos jungia. Mūsų spauda yra tartum viso pasaulio lietuvių sąjunga. (Naujoji Viltis, Nr. 1, 1970 psl. 104).

Ir iš tikro, Dirva išaugo iš Amerikos vidurvakarių tautininkų organų į tautinės minties skleidėjas ne tik JAV-bėse, bet taip pat ir Kanadoje, Venesueloje, Australijoje, Naujoje Zelandijoje ir Vokietijoje. Dirva atlieka uždavinį ne tik ALTS-gos, bet ir visos lietuvių išeivijos tautinių siekimų gyvenime. Dirva yra taip pat ir viso lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo veidrodis.

Minint Dirvos šešiasdešimt metų sukaktį vertėtų pažvelgti į tai, kiek laikraštis atlieka savo užduotį.

Laikraštis yra tiltas tarp įvykių nagrinėjimo ir visuomenės. Kitaip sakant, laikraštis yra susisiekimo priemonė, kuri dar stengiasi paaiškinti ir įvertinti įvykius.

Jei laikraštis neatlieka tam tikrų visuomeninių funkcijų, tai jis bevertis, nežiūrint to, kokia puošnia ar paprasta kalba jis būtų parašytas.

Kokios yra laikraščio funkcijos? Atsakant į tai, reikia nustatyti, pirmojoje eilėje, kam laikraštis skiriamas. Juk hotentotams nebus tie patys dalykai įdomūs, kaip, sakykime, paryžiečiams. Mūsų lietuviški laikraščiai turėtų aprašyti ir įvertinti tuos dalykus, kurie domina išeivijos lietuvių. Tiksliau, lietuviškas laikraštis privalo atlikti sekančias funkcijas:

1. - duoti žinias su komentarais apie Lietuvos politinį, ūkinį, kultūrinį ir socialinį gyvenimą;

2. - duoti žinias apie išeivius lietuvius ir jų politinius, kultūrinius ir visuomeninius siekimus bei laimėjimus;

3. - įvertinti įvykius, kurie liečia lietuvius ir Lietuvą;

4. - konstruktyviai kritikuoti lietuvių meną ir teatrą. Taipgi recenzuoti lietuvišką beletristiką.

5. - ugdyti lietuvių kultūrą ir jos vertybes;

6. - formuoti visuomenės viešąją opinią pagal laikraščio ideologiją ir

7. - puoselėti lietuvišką žodį.

O kaip pagal šiuos kriterijus atlaiko Dirva kritiką?

Dirva svarsto tautines, politines ir kultūrinės lietuvių problemas. Dirvoje nuolat spausdinamos informacijos apie Lietuvos padėtį. Dirvoje yra apšiai aprašomas lietuvių politinis ir kultūrinis gyvenimas. Dirvos skiltyse ne tik atsispindi visų tautinių reikalų ir darbų apžvalgos, bet taigi telpa beveik visų politikų ir kultūrininkų pasakytos kalbos ir pasisakymai aktualiais klausimais. Joks kits išeivijos laikraštis taip išsamiai ir smulkiai neaprašo dalykų. Visi norintieji sužinoti, kas tikrai buvo pasakyta, kreipiasi į Dirvą. Dirva savo polinkiais yra tikrai ištikima tautinei minčiai, nes jos skiltyse yra pasisakymai visais lietuvių rūpimais klausimais.

Yra skaitytojų, kurie nutraukia Dirvos prenumeratą dėl kontroversinių ar opių klausimų nagrinėjimo. Nors skelbiamos ir mintys, kurios tikrai neatitinka Dirvos tautinei linijai, visvien sakyčiau kad Dirva atlieka savo parei

gą skaitytojams, jas skelbiant. Gerai, kad laikraštis vaizdžiai painformuoja skaitytojus, kas tas mintis skelbia. Dalinai, Dirvos redaktoriaus atlieka velnio advokato vaidmenį. Reiškia, talpina kontroversinę mintį, pasakui leidžia kitiems bendradarbiams pareikšti suformuluotą repliką. Tokiu būdu tautinės minties reiškejai suformuoja svarius argumentus viešai prieš neigiamas idėjas. Tas vyksmas išpėja ir sustiprina tautinės minties žmones prieš oponentus. Redaktoriaus pareiga tuo atveju yra mėginti išlaikyti skonį ir toną. Visuomenei yra naudinga viešai atskleisti visus polinkius, vieton leisti jiems užsislėpti 'pogrindy' ir slapta veikti į mūsų opinią.

Švenčiant Dirvos 60 metų sukaktį, reikėtų dar atkreipti dėmesį į jos ateitį. Neužtenka tik atitaisyti daromas klaidas ir išlaikyti tautinę liniją. Dar reikia apdairaus išvalgumo, jei užsimojame tinkamai švęsti Dirvos sukaktį.

Kokius linkėjimus ir pasiūlymus galime duoti solenizantei Dirvai? Šalia finansinės paramos ir prenumeratorių pagausėjimo, gal reikėtų palinkėti, kad Dirva išsilaikytų aukštumoje, priimdama ir puoselėdama kilnius laikraštinių kano nus, būtent:

Kad iš esmės būtų spausdinamas laikraštis, kurį skaitytojai noriai priimtų ir laikytų pagarboje;

Kad būtų šventai tikėta, kaip tvirtas faktas, o ne kaip bereikšmis obalsis, kad laikraštis - pagal prigimtą teisę - yra skaitytojų nuosavybė;

Kad, to pasėkoje, redaktoriai tērta tikrai laikini globėjai-patikėtiniai, jų kadencija turėtų priklausyti nuo to, iki kokio laipsnio jie pasitiki skaitytojų sveiku protu;

Kad toks pasitikėjimas skaitytojais atsiranda tada, kada redaktoriai vengia iš vienos pusės išdidaus dirbtinio nuolaidumo skaitytojams ir iš kitos - perdėto pasiklovimo. Vadinasi, laikraštis ne turėtų pataikauti skaitytojams, nužemindamas rašyenos normas. Taip pat nereikia dirbtiniu stiliumi tuščiažodžiauti;

Kad geras laikraštis stengiasi atsižvelgti į vertybes, rūpestingai ugdyti vertybes ir atkakliai ginti tas vertybes;

Kad tarp gero laikraščio

savybių yra aiškumas, smalsumas, išvalgumas, tikslumas, garbingumas, geras skonis, gera valia, ištikinimai, ir atsakomybė;

Kad pats rašytojas tikėtų tuo, ką yra parašęs, o skaitytojas galėtų pasitikėti rašytojo raštais;

Kad laikraštyje atsispindėtų gyvumas ir nuotykių dvasia; kad knygos ir idėjos būtų gyvai ir vaizdžiai aprašytos;

Kad į sąžinės aukščiausią išraišką įeina teisingi sentimentai, teisingi jausmai ir moralinis pasipiktinimas netiesai; nereikėtų drovėtis sąžiningai rašyti;

Kad ciniškumas yra laiko

gaišatis, tartum individų ir kultūrų fatalinė liga;

Kad žurnalistų ir rašytojų pagrindinis užsiėmimas yra minčių ir idėjų formulavimas bei kėlimas;

Kad skaitytojai visuomet teigiamai reaguoja į kilnius idealus;

Kad šalia rimties reikėtų humoro ir linksmos gyslės žurnalistikoje,

Dirvos likimą nulems skaičius, pinigai, žurnalistinė kokybė. Minint šešiasdešimt metų sukaktį, kiekvienas Dirvos skaitytojas bei rėmėjas privalo susirūpinti laikraščio klausimais. Laikraštis išsilaiko tol, kol jis reikalingas visuomenei.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

IŠ

BOSTONO, MONTREALIO ir NEW YORKO

Balandžio 15 — \$645.00	liepos 14 — \$1045.00
gegužės 20 — \$725.00	liepos 28 — \$1045.00
gegužės 26 — \$899.00	rugsėjo 1 — \$925.00
	rugsėjo 16 — \$725.00
	gruodžio 22 — \$875.00

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų, su papildomu mokesčiu, New Yorke.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO — VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENE

Air fares subject to changes and Government approval.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos sutvarkome reikalavimus išskvietimo dokumentus.

PETKUS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

THREE MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO SUKAKTIS

ANTANAS JUODVALKIS

Korp! Neo-Lithuania, Chicagoje, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 58-tas metines, paminėjo š. m. vasario 8 d., Lietuvių Tautiniuose Namuose, iškilminga sueiga.

Įnešama korporacijos vėliava, o už prezidiumo stalo išsirikiuoja valdyba. Sugiedamas Lietuvos himnas, pagerbiami už laisvę kritę kariai, partizanai ir visi kaniniai.

Korporacijos pirmininkė dr. Živilė Modestienė, atidarydama šį minėjimą, primena anuos laikus, kai visa tauta džiūgavo atgavusi laisvę ir išsivadavusi iš rusų caristinės vergijos ir liūdėjo raudonosioms ordoms užplūdus Lietuvą ir vėl uždėjus dar sunkesnius vergijos pančius.

Jaunieji pilnai nesuvokia laisvės reikšmės, nes užaugo ir gyvena laisvių pertekšiam krašte, bet vyresnieji labai gerai žino ir dažnas asmeniškai yra pergyvenęs persekiojimus.

Okupuotos Lietuvos jaunimas žvelgia ir laukia didesnio ryžto ir pasiaukojimo savo tėvų kraštui. Romas Kalanta didvyriškai žuvo liepsnose, reikalaudamas Lietuvai laisvės. Simas Kudirka, po nepavykusio šuolio į laisvę, teisme prašė ne sau, bet savo tėvynei Lietuvai laisvės. Mums reikia daugiau kudirų, kurie atsižadėdami savęs, daugiau pastangų dėtų į Lietuvos laisvinimo bylą.

Po pirmininkės trumpo įžanginio žodžio, naujiesiems senjorams: Irenai Mažeikaitei ir Zigmui Mikužiui, spalvingų ceremonijų metu buvo uždėtos korporacijos spalvos, visiems giedant spalvų dainą — "Lietuva brangi..." žodį tarė tėvūnas fil. Algis Modestas ir pakeltųjų vardu senj. Z. Mikužis. Naujuosius senjorus sveikino pirm. Ž. Modestienė vyr. valdybos pirm. M. Šimkus ir Akademinio Sambūrio — pirm. K. Kasakaitis.

Pirm. Ž. Modestienė pakvietė filisterį inž. Vytautą Izbicą tarti žodį. Inž. V. Izbickas gerai paruoštoje, ilgesnėje paskaitoje žvilgtelėjo į dabartinę okupuotą Lietuvą, lietuvių padėtį ir jų pastangas išlikti lietuviams. Taip pat priminė ir laisvėje gyvenantiems lietuviams nepabėgti iš kovos lauko, neužsidaryti puošniuose namuose, nepaskęsti neribotų laisvių chaose, nesipešti dėl smulkmenų savybėje, bet visas jėgas ir pastangas vieningai nukreipti į savo tautos pirusią, raudonąją rusų komunistų okupantą.

Prelegento iškeltos min-

tys susilaukė susirinkusių gyvo pritarimo.

Iškilminga sueiga baigta "Gaudeamus".

Meninėje dalyje pasirodė korporacijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Nijolės Pupienės ir per tris išėjimus pašoko tris šokius: Aušrelę, Žekutį ir Vėdarą, Akordeonu palydėjo Rasa Šoliūnaitė.

Korporantė Virginija Zimonienė, akomponuojant gitara R. Caliger, sodrių balsu padainavo 4 dainas: Būk, būk, būk..., Gamtos vakaras, Plaukia antelė ir Tėviškėlė. Dainininkė susilaukė karštų katučių.

Jaunieji korporantai: Irena Mažeikaite, Jolita Kriaučeliūnaitė, Linas Regis ir Zigmus Mikužis jausmingai paskaitė iš Anatolijaus Kairio "Ištikimoji žolė" ištrauką.

Visi programos atlikėjai susilaukė gyvų plojimų.

Programa buvo įvairi, įdomi ir prasminga.

Minėjime dalyvavo gera šimtinė korporantų ir jų bičiulių.

Po programos prie kavos

puoduko ir pyragaičių (Broniaus Kasakaičio dovana) visi dalyviai vaišinosi ir dalijosi įspūdžiais.

PRISIMINIMŲ NUOTRUPOS IŠ PAVERGTOS LIETUVOS

Lietuva, gražus žodis, tačiau jis man skambėjo kiek svetimai, tolimai. Kažin kur toli, toli yra Lietuva mano nematyta, bet tėvelių pasakota, dainose apdainuota. Aš jaučiausi kiek svetimam tam žodžiui nors bijojau savo tėveliams išsitariti — aš žinau juos užgaučiau, apvilčiau. Jie davė viską, ką galėjo, kad tik būčiau gesnė lietuvaitė. Man atrodo, kad jie tai numatydami, išsiuntė mane pereitą vasarą į Lietuvą. Mamytė atsisakė važiuoti. Tėvelis — didvyris — ir mes keliaujam. Prisipažinsiu, nelabai norėdama važiauvau. Tačiau po Lietuvos pamatyti Romą, Paryžių, Madridą, Londoną labiau viliojo mane.

Aš tebuva Lietuvoj tik 6 dienas ir per tą trumpą laiką pajutau, kad priklausau

Korp! Neo-Lithuania pirm. Živilė Modestienė atidaro Vasario 16 minėjimą. A. Plaušinaičio nuotr.

sau Lietuvai, esu lietuvaitė, kad ta kadaise taip tolimai, svetimai ir nepasiekiamai Lietuva tapo labai artima ir miela. Pamilau ne tik Lietuvą, bet ir Ameriką daug brangesnė pasidarė. Pasidariau tikra patriotė. Mane sužavėjo žmonės ir gamta.

Gamta mane užbūrė ramumu, miškų grožiu, laukų įvairumu. Dabar suprantu, kodėl lietuvis myli savo kraštą ir jį taip brangina.

Nors neilgai ten buvau, bet pamačiau ir susitikau su jaunimu. Jie buvo nuoširdūs ir mieli. Mes dažnai išsikalbėdavom iki paryčių, mėgindami suprasti vieni kitų gyvenimą. Man jų gyvenimą buvo sunku suprasti, tačiau jiems buvo dar sunkiau — jie negalėjo įsivaizduoti žodį — LAISVĖ.

Buvau nustebusi, kad jaunimas ne tik žino gerai Amerikos istoriją, bet ir gražiai valdo anglų kalbą. Labiausiai jie domėjosi Amerikos lietuvių jaunimu. Ar jie dar kalba lietuviškai, ar jie didžiuojasi savo kilme, ar laikosi lietuviškų tradicijų ir papročių ir svarbiausia — ar jaunimas apie juos pagalvoja.

Vilnius padarė man didmiesčio vaizdą. Tos puikios senos bažnyčios paverstos į muziejus. Aušros Vartai, Gedimino kalnas padarė giliausį įspūdį.

Kaunas, nors niekad nematytas, bet tiek tėvelių išpasakotas. Nustebinau tėvelių draugą, mūsų korpo-

(Nukelta į 8 psl.)

Skaito ištrauką iš A. Kairio "Ištikimoji žolė": L. Regis, J. Kriaučeliūnaitė, I. Mažeikaite ir Z. Mikužis.

Dalis minėjimo dalyvių. Iš kairės priekyje: B. Kalvaitienė, T. Blinstrubas, D. ir S. Adomaičiai, G. Žukauskienė, J. Jurevičius, A. Kalvaitis, S. Virpša ir dr. L. Kriaučeliūnas.

A. Plaušinaičio nuotr.

Naujai pakeltieji senjorai su savo tėvais: Mažeikų ir Mikužų šeimos.

A. Plaušinaičio nuotr.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

(Atkelta iš 7 psl.)

rantą dr. Mindaugą šliupą savo žiniomis. Tik vieną dieną man teko būti Kaune, bet man buvo pati įdomiausia diena. Pamačiau namus, kur tėveliai gyveno, mokėsi ir vaikščiojo Laisvės Alėja, kur pasimatymus skyrė.

Matant tėvelį vaikščiojant po Kūno Kultūros rūmus, susijaudinau ir galėjau geriau jį suprasti. Jo akys sužibėjo atsiminimais, apie tas ilgas valandas, praleistas bežaidžiant krepšinį. Taip pat mačiau ir skausmą jo veide, kad jaunystės draugai ir gimtinė šalis teko palikti. Net ir jo paskutinis ryšys buvo nutrauktas, jo vardas, kaip ir visų kitų pabėgusių, buvo išbrauktas iš Sovietų rašytos sporto istorijos 1937-1939 metų Europos Krepšinio Pirmenybių dalyvio.

Prieš grįžtant į Vilnių, dar suspėjau pamatyti Neo-Lithuanų rūmus. Jie stovėjo įspūdingai ant kalno,

vieniši ir apaugę didžiuoliais medžiais. Būtų malonu gauti spalvas tuose rūmuose.

Šešios dienos greitai prabėgo, bet patirti įspūdžiai paliks ilgą. Po daugelio metų, kai nuotraukos pradės blukti ir prisiminimai nebus tokie aiškūs, man dar pasiliks Lietuvos duota man dovana — mano sustiprinta lietuviybė. Drąsiai galiu su poetu Maironiu sušukti:

*Lietuva brangi, mano tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos
didvyriai.*

*Grazi tu savo dangaus
mėlyne,
Brangi, nes daugel vargų
patyrei.*

Irena Mažeikaitė

P.S. Rašinėlis skaitytas su eigoje, keliant į senjores.

KORP! NEO-LITHUANIA ORKESTRO ISTORIJA

Neo-Lithuania orkestras susikūrė 1958 m., korporacijos stovykloje. Lietuviško

jaunimo buvo labai mėgiamos. Moderniškas melodijas palydėjo lietuviški žodžiai, taip artimi prie širdies kiekvienam lietuviui. Tokia pradžia sudarė geras sąlygas orkestrui plėstis ir išgarsėti. Orkestro vadovas Algis Modestas gabus ir ryžtingas jaunuolis, daug žadantis muzikoje ir lietuviybės išlaikymo darbuose. Tuo metu gyveno Clevelande. Pirmoji, plokštelė pasirodė 1960 m. "Grojame jums" ir susilaukė didelio pasisekimo tarp Amerikos ir Kanados lietuvių.

1962 m. orkestras persikėlė į Chicago. Algis Modestas suorganizavo Chicago Neo-Lithuania orkestrą didesnėje grupėje. Orkestras grojo dideliuose lietuvių rengimuose. Reikalui esant, orkestras būdavo išskirstomas į mažesnes grupes, tinkamas vestuvėms bei mažesniems rengimams. Orkestras apkelavo daug lietuvių kolonijų Amerikoje ir Kanadoje. Grojo lietuvių televizijoje, International Cafe channel 9, šimtams lietuviškų rengimų, dainų ir šokių šventėse Chicagoje.

"Vivat Akademija" albumas buvo išleistas 1968 m. su dideliu sąstatu orkestrantų ir turėjo didelį pasisekimą. Tuo metu mano brolis Petras grojo būgnais.

1968 m. žiemą aš įsijungiau į Neo-Lithuania orkestrą, būdamas vos dvylikos metų. Orkestras persiorganizavo į mažesnę grupę iš penkių, po metų iš keturių ir pagaliau iš trijų asmenų ir šiuo metu tokiu sąstatu groja.

Trečioji plokštelė "Su šoku ir daina" buvo išleista 1974 m. Lietuvių visuomenės buvo labai šiltai priimta ir aukštai įvertinta. Neo-Lithuania orkestras palydėjo muzika išleidžiant Baltijos kvinteto albumą. Šis orkestras gal negyvuos per amžius, bet jo gražios lietuviškos dainos ir melodijos plokštelėse ilgai skambės.

Asmeniškai man Neo-Lithuania orkestras daug gero padarė ir gyvenimą pa-

kraipė teigiama linkme. Teke patirti kokia kilni, patriotiška ir graži Neo-Lithuania korporacija yra. Ją taip pamilau, kad nutariau stengtis tapti jos nariu. Ypatingai grojant vestuvėse, pamačiau kaip sklandžiai jos vyko, kaip visi patenkinti, linksmi, kad dar viena lietuviška šeima susikūrė išeivijoje. Kuriant mišrias šeimas, vaizdas buvo kitoks. Pradėjau galvoti apie lietuviybę ir jos išlaikymą, nes tekdavo daug girdėti ir iš tėvelių. Jie visada skiepijo manyje meilę

Lietuvai ir lietuviybei.

Korporacijos nariai artimi vienas kitam, stengiasi išsilavinti, dirbti kartu ir likti naudingi savo tautai ir tėvynei. Mūsų tėvynė nedidelė, bet kokia ji graži ir turtinga žymiais žmonėmis. Norėčiau ir aš likti geru susipratusių lietuvių ir nuvažiuoti į laisvą nepriklausomą tėvynę Lietuvą.

Zigmas Mikužis

P.S. Rašinėlis skaitytas su eigoje, pakeliant į senjorus.

LITO BENDROVĖS NEKILNOJAMO

TURTO SKYRIUS

PERKAM, PERKAM & PARDUODAM, LTD.

Kaip FHA pripažintas agentas siūlo

DIDELĮ APARTAMENTINĮ NAMĄ

Viso yra 102 butai gerame Brooklyno, N. Y. rajone,
499 East 8th Street

Amerikos valdžia (HUD) parduoda šį projektą iš varžytinių. Pasiūlymus galima duoti per LITĄ.

Mažiausia priimtina kaina: \$64,000 grynaus perimant \$572,000 pirmą mortgičių 48-riems metams.

Darant pasiūlymą (with bid) reikia įmokėti \$30,000, kurie žinoma, sugražinami, jei varžybos nelaimėtos. PASIŪLYMAI PRIIMAMI IKI KOVO 4, 1976.

Litas nėra šio pastato savininkas.

LITAS INVESTING CO., INC.

86-01 114th STREET

RICHMOND HILL, NEW YORK 11418

212-441-6799

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000. minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000. minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000. minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000. minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton idėjus atitinkama suma.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Dainininkė Virginia Zimonienė su akompaniatorė Roberta Caliger.
A. Plaušinaičio nuotr.

VASARIO 16 MINĖJIMAI

CHICAGOJE

A. JUODVALKIS

Pagrindinis minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 58 metinis ALTos Chicagos skyrius paminėjo š. m. vasario 15 d. Marijos auditorijoje.

Minėjimas prasidėjo vasario 14 d., šeštadienį, pagerbiant žuvusius kovotojus už Lietuvos laisvę. Chicagos aukštesn. mokyklos mokiniai, vadovaujami dir. J. Masilionio, padėjo vainiką prie paminklo, Jaunimo Centro sodelyje.

Sekmadienį buvo laikomos net trijose bažnyčiose: 10 val. šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje mišias atnašavo ir atitinkamą pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Giedojo solistė G. Ugianskienė ir Dainavos ansamblis, dirig. muziko A. Jurgučio.

Tuo pačiu laiku pamaldos vyko ir lietuvių evangelikų liuteronų TĖVIŠKĖS parapijoje. Pamaldas laikė kun. A. Trakis.

10:30 val. švč. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje mišias aukojo ir pamokslą pasakė kan. V. Zakarauskas. Giedojo parapijos choras. Prieš pamaldas, 10 val. buvo pakelta Lietuvos trispalvė ir sugiedotas himnas. Vėliavos pakėlimą organizavo RLB Marquette Parko apylinkės valdyba. Ar laikas buvo nepatogus (būtų užtekę 15 min. prieš pamaldas), ar žmonės nežinojo, ar organizatoriams nepatogus, bet dalyvių susirinko apgailėtina mažai (gal pusšimtis?).

Minėjimas buvo tęsiamas 2 val. p. p. Marijos auditorijoje. Žmonių prisirinko pilnutėlė salė ir balkonas. Matėsi praėjimuose ir pasieniais net stovinčių. Minėjimą punktualiai atidarė ir jį pravedė ALTos Chicagos skyr. pirm. Kazys Oksas. Pirmiausia abiem kalbom supažindino susirinku-

sius su šios dienos reikšme ir pakvietė Dariau-Girėno ir Don Varno postus įnešti vėliavas. Amerikos vėliavą įnešė legijonieriai, o lietuvių vėliavą neolituanai: Linas Regis, Vytas ir Algis Anka. Sugiedoti himnai, kuriems vadovavo solistė Genovaitė Ugianskienė. Invokaciją paskaitė studentai: Audronė Pavilčiūtė, Vita Aleksandriūnaitė (abi neolituanės) ir Benius No-reika.

Kongresmanams skubant į kitą susirinkimą, buvo leista pirmiesiems tarti žodį. Edward Derwinski, mums jau pažįstamas lietuvių didelis draugas, šiltai pasveikino šventės progą, palinkėjo nepavargti, nes visvien ateis Lietuvai laisvės aušra, prižadėjo remti ir praversti rezoliuciją H. Res. 864 (report No. 94-677). Antrasis kongresmanas Martin A. Russo, pasveikino šventės progą, priminė JAV kovą dėl savo nepriklausomybės ir įteikė Amerikos vėliavą. Po šių kalbų, abu išskubėjo į LB Lemonto apylinkės tuo pačiu metu ruošta minėjimą.

Nepriklausomybės paskelbimo aktą perskaitė savanoris-kūrėjas Alfonsas Urbonas, asistuojant jauniems neolituanams: Irenai Mažeikaitei ir Zigmui Mikuiui.

Sveikinimo kalbą pasakė gen. konsulė Juzė Daužvardienė, visus kviesdama vieningai kovoti prieš okupantą ir pamiršti savus ginčus.

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakė prof. dr. Jonas Puzinas — "Mūsų laisvės viltys". Kondensuotoje, trumpoje kalboje, prelegentas prisiminė tautos tamsias ir beviltiškas dienas prieš pirmąjį karą, drąsų ir ryžtingą veiksmą paskelbiant nepriklausomybės aktą, savanorių žygius, kles-

Tėviškės parapijos choras atliekant programą.

V.A. Račkausko nuotr.

tėjimo ir gerovės gyvenimą nepriklausomybės metu, žiaurią rusiško komunizmo okupaciją ir naują viltį į savistovų gyvenimą. Kvietė jungtis į vienybę ir vieningai kovoti prieš tautos žiaurųjį okupantą.

Dar žodelį tarė ir vysk. V. Brizgys. Savo žodyje, kvietė lietuvius mesti tarpusaves rietenas, o sujungtomis jėgomis vieningai kovoti prieš tautos priešą.

Staigmeną sudarė mūsų broliškų tautų: Latvijos, Estijos ir Ukrainos atstovai, tarę žodį ir palinkėję Lietuvai atgauti laisvę. Latvijos priminė, kad nepasitikėtume kitais, nes laisvę mūsų tautoms iškovoti turėsime tik mes patys. Ukrainietė savo ugningoje kalboje sutapatino Ukrainos likimą su Lietuvos likimu ir pasiūlė savo sąjungą, kovoję prieš bendrą priešą.

Oficialioji minėjimo dalis baigta rezoliucijų priėmimu, kurias perskaitė Algis Jasaitis.

Meninė dalis

Solistė Genovaitė Antanaitytė-Ugianskienė, akomponuojant muzikui Dariui Lapinskui, solo padainavo programoje numatytas 5 patriotines dainas ir bisui

pridėjo dar dvi. Publika šiltai sutiko dainininkę ir nesigailėjo katučių.

Antroje koncerto dalyje pasirodė TĖVIŠKĖS parapijos choras, diriguojamas Jurgio Lampsacio, prie pianino Arūnas Kaminskas. Choras padainavo J. Sauerveino "Lietuviais esame mes gimę" (St. Šimkus), J. Ward Howe — Battle Hymn of the Republic (H. E. Ackers). (Amerikos 200 metų nepriklausomybės sukaikčiai paminėti), G. Verdi Vergų giesmė iš "Nabucco" ir komp. Vlado Jakubėno kantatą "Pranaše didis" (kantata sukurta pagal liet. evangel. liaudies giesmę). Solo: sopranas Genovaitė Antanaitytė-Ugianskienė ir baritonas Leonas Gružas. Publika išprašė vieną dainą bisui.

Didžiąją choristų dalį sudarė jaunimas. Choro ateitis nusimato ilga ir šviesi. Publika šiltai sutiko choris-tus, dirigentą, akomponiatorių ir solistus.

Uždarydamas minėjimą pirm. K. Oksas padėjo kalbėtojams, programos išpildytojams, dalyviams ir aukotojams.

Minėjimas užtruko nepilnas 3 valandas. Visos kalbos buvo trumpos ir įdomios. Visi lietuviai kalbėtojai, kaip susitarę, kvietė užmiršti tarpusaves rietenas ir vieningai kovoti prieš visos tautos priešą, okupantą raudonąjį rusą.

LB minėjimas

Vasario 13 d., 8 val. vak. Jaunimo Centro didžiojoje salėje, LB Vidurio Vakarų Apygardos valdyba surengė minėjimą jaunimui. Programoje buvo Broniaus Naudžiūno, Sibiro tremtinio, praėjusiais metais liepos mėn. atvykusio iš okupuotos Lietuvos į Kanadą, kalba ir meninė dalis, kurią atliko išimtinai jaunimas.

Minėjimą atidarė apyg. pirm. Modestas Jakaitis ir programai praversti pakvietė jaunimo atstovą Liną Rimkų. Sugiedotas Lietuvos himnas, maldą sukalbėjo

kun. A. Kezys S. J., Nepriklausomybės paskelbimo aktą perskaitė Milda Kupci-kevičiūtė. Sveikinimo miela žodį pasakė gen. konsulė Juzė Daužvardienė, skirtą daugiau jaunajai kartai. Pagrindinę kalbą pasakė Sibiro tremtinys Br. Nauždiūnas. Ar blogai veikė garsia-kalbių sistema, ar kalbėtojas netinkamai ją naudojo, bet jo kalbą sekti buvo labai sunku, nors sėdėjau pirmam suole. Tiek supratau, kad ir jis kvietė lietuvius į vienybę, prašė užmiršti asmenines ambicijas, o vieningai kovoti prieš visų bendrą priešą, mūsų tautos okupantą. Prašė leisti jaunimą į okup. Lietuvą, kad geriau pažintų savo brolius ir jų pastangas išlikti lietuviams.

Meninėje dalyje pasirodė Ž. Numgaudaitės vadovaujama dramos studija, gražiai perdavusi B. Brazdžio-nio "Keleivio talismaną" ir E. Pakštaitės — kanklininkų grupė, paskambinusi kelias liaudies dainas.

Minėjimas baigtas Foto archyvo filmu — Kudirka Chicagoje.

Šis minėjimas sutraukė netoli poros šimtų dalyvių, bet deja, neatsiekė tikslo, nes visiškai nebuvo jaunimo. Scenoje pasirodė jų daugiau, kaip publikoje.

Pastabos

Tenka atskirai sustoti ties šiuo minėjimu. Iš pirmo žvilgsnio tikslas atrodo gana gražus. Kas gi nenorėtų matyti mūsų jaunimą tautinių švenčių renginiuose, bet iš kitos pusės, jaunimui durys neuždaromos į bendruosius minėjimus. Atskirti jaunimą nuo bendrųjų suėjimų yra ne tik netikslu, bet ir gana pavojinga. Šiandien skundžiamės atsiradusiu plyšiu tarp generacijų, o tokiais renginiais dar labiau jį didiname.

Daryti didžiojo minėjimo išvakarėse kitą ir kitų rengimą, atrodo labai nesolidariškai. Ar tokie veiksmai veda prie vienybės ir susi-

(Nukelta į 10 psl.)

Publika ir svečiai Vasario 16 minėjime Chicagoje. V.A. Račkausko nuotr.

Keliant šampano taures už ... Gilumoje Aušra ir Jonas Jurašai.

E. Meškausko nuotr.

Šampanas: prieš ar po?

Su šampanu Chicagoje buvo sutikti Aušra ir Jonas Jurašai. Tą sutikimą DIRVOJE jau aprašė kolegos Mečys Valiukėnas ir Antanas Juodvalkis. Jie tačiau neatsakė į daugeliui chichagiečių kilusį klausimą: KODĖL?

Kadangi tas klausimas ir mane kamoja, bandysiu surasti atsakymą. Nors nūdien šampanu galima vaišinti bet kada ir bet kur, tačiau pagal senesnę tradiciją šampanu aplaistydavo-

me kokį jau atliktą žygį ar sukaktį. Žinia, pats išvažiavimo iš Lietuvos dabartinėse aplinkybėse faktas yra vertas tam tikros celebracijos, nors dėl to gali būti įvairių nuomonių. Pvz. Akiračiuose

buvo rašyta, kad Jurašas verčiau būtų pasilikęs Lietuvoje. Girdi, režisieriui nėra kas veikti išeivijoje. Bet tai vargu autoritetinga nuomonė. Kaip tokį klausimą objektyviai gali svarstyti

asmuo, pats pabėgęs ir besislapstęs po slapyvardę? Faktinai likimo ironija lėmė, kad Jurašas su šampanu būtų sutiktas kaip tik todėl, kad yra režisierius ir kad chichagiečiai, atrodo, yra pasiilgę didesnių spektaklių.

Tiesa, tur būt visiems Tautiniuose Namuose suruoštų sutiktuvų dalyviams buvo žinoma, kad išeivijoje gali pasireikšti tik toks režisierius, kuris šalia to dar yra visuomenininkas, priklauso (bent slapta) visom mūsų partijom ir bendruomenėm veikia politikos dirvoje, o svarbiausia: yra užsigrūdinęs aukų rinkėjas. Praktika moko, kad paprastai tiek gerų ypatybių sunku sutelkti vienam asmenyje ir todėl kuri nors jų nusveria, kas veda prie visų užsimojimų ankstyvo galo.

Sakoma, kad Jurašui Lietuvoje paruošti spektaklį reikėdavo netoli pusės metų laiko, dirbant su aktorais po 5-6 valandas per dieną. Žinia, gal ten viskas eina lėčiau. Sakysim, čia atsiunčiamą GIMTAJĮ KRAŠTĄ redaguoja 12 redaktorių, kurie turi 4 telefonus. Pas mus tokį 8 psl. laikraštėlį geriau sutvarkytų vienas

žmogus, tik žvilgtelėkim į šio laikraščio 'metriką'. Bet nėra kalbos, kad kiek gerėlesnis pastatymas reikalauja labai daug darbo ir kantybės. Juo labiau, kad remtis reikia mėgėjais, o ne profesionalais. Tai taip aišku, kad dėl to tur būt nebus ginčų.

Konkrečiai kalbant, yra tur būt tik dvi galimybės. Sakoma, kad Jurašas yra atsivežęs iš Lietuvos muzikinį veikalą, kurį galima būtų Chicagoje pastatyti, jei atsirastų reikiamų dainininkų ir artistų. Antra galimybė būtų įsitaistyti kurio nors universiteto dramos mokykloje ir ten subūrus mokinių, ruošti spektaklius lietuviškai ir angliškai. Universitetas, aišku, norėtų piniginės paramos iš mūsų institucijų.

Už tat, jei aš teisingai informuotas, negaliu atsakyti į pasistatytą klausimą. Negi tokias dar taip neaiškias galimybes reikia jau aplaistyti šampanu? Ir iš viso šia proga būtų įdomiau pamatyti ne jau pažįstamus veidus ir išgirsti jų gražbylistę, bet paklausti naujai atvykusių pranešimų apie dabartinį Lietuvos gyvenimą

(Nukelta į 13 psl.)

VASARIO 16

(Atkelta iš 9 psl.)

taikinimo? Kokioje padėtyje atsidadė gen. konsulė kreipdamasi į jaunimą, kurio visai nebuvo? Visur turi būti saikas ir gera valia, o be jos mes visi sulįsime į raudonojo slibino nasrus. Ar ne laikas sustoti ir geriau apgalvoti visus ėjimus, kad nenukentėtų mūsų siekiamieji didieji tikslai. Ar ne per toli jau nuėjome?

Kiti minėjimai

Be šių minėjimų, Cicero lietuviai turėjo du: ALToS Cicero skyrius vasario 8 d., o LB Cicero apylinkė vasario 22 d. Ar mažai Cicero lietuvių kolonijai reikia dviejų minėjimų ir prie kurios vienybės jie veda?

Visos lit. mokyklos Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dieną pamini mokyklų ribose. Tai labai gražu, naudinga ir reikalinga. Dėl to nepyksta nei ALta nei LB.

Minėjimų dualizmą reikia eliminuoti, nes bendram tikslui nepadedą, o kenkia. Jei yra ALToS skyrius, pagal tradiciją tegu ruošia jis, o kur jo nėra, o yra LB apylinkė, teruošia ji, o visi vietos lietuviai vieningai tą reikšmingą įvykį turi paminti.

OUR RAPID FLOCK OF OWLS NOW FLY EVERY NIGHT

Remember when you couldn't get a rapid after midnight? Not any more. Both the rapid lines—Cleveland from Windermere to the Airport, and the Shaker rapid to Shaker Square now have owl service (midnight to 6 a.m.) every 30 minutes, seven days a week. Shaker Blvd. and Van Aken rapid spurs every 60 minutes, 7 days a week. Especially handy if you're arriving on a late night flight at Cleveland Hopkins Airport. Write immediately for convenient new timetables for either of the RTA rapid lines: RTA Timetables, 1404 E. 9th St., Cleveland, Ohio 44114.

AND KEEP WATCHING. MORE SERVICE IMPROVEMENTS WILL BE ANNOUNCED SOON.

RTA
GREATER CLEVELAND
Regional Transit
Authority

TAUTA YRA GYVA KRAŠTE, GYVA IR IŠEIVIJOJE

Inž. Valdo Adamkaus kalbos, pasakytos Clevelande vasario 15 d. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjime, santrauka.

Pastarųjų kelių metų įvykiai krašte patvirtina ir išryškina Vasario 16-sios moralinę jėgą tautoje. Jeigu pavergtą tautą, ilgus metus slopinama totalitarinėje sistemoje vis dar pajėgia išauginti žmogų, kuris rizikuodamas sava gyvybe veržiasi laisvėn, tos laisvės nepergyvenęs; jeigu išseivija pametus savo kasdienes pareigas pajėgia valandų bėgyje spontaniškai reaguoti ir ginti savo pavergtą brolio teisę gyventi laisvam, Vasario 16-sios vidinė vertė iškyla mums toje pačioje šviesoje kaip ir 1918 metais, nesukrečiamai tvirta, glūdinti kiekviename iš mūsų, nors gal retkarčiais prislopinta kasdienybėje ar asmeniškų nerangumų. Bet jina gyva. Brazinskai, Kudirkos, Kalanta, Jurašai, savo pasiryžimu kalba į mus ne vien kaip paskiri asmenys, bet kalba į mus jaunos, naujai priaugusios Lietuvos lūpomis. Į mus kalba nauja karta lygiai taip pat pasiryžusi gyventi kaip ir Vasario 16-sios dokumentas, kad skelbė: laisvai ir kūrybingai. Šie įvykiai dar įsakmiau mus įpareigoja ne vien pasidžiaugti istoriniu faktu, bet pasvarstyti mūsų įsipareigojimą Vasario 16-jai.

Man ši Vasario 16-toji, tai prieš 58-ius metus, lietuvių tautos vaikų rankomis atverstas naujas istorijos lapas. Įrašas tame lape aiškus: gyventi laisviems ir nepriklausomiems. Kai mes lietuviai žvelgiame į tą istorinį įvykį, jis mums brangus, nes to įvykio tasoje mes matome savo geriausių sūnų aukos dydį, mes įžvelgiame tautos kul-

tūrinių jėgų laimėjimus. Mes matome žmogaus, šiame atveju, lietuvi, laisvos dvasios dvelkimą, nepalaužiamo tikėjimo į ateitį, dokumentą. Ar tai bus Vasario 16-toji, ar tai bus Liepos 4-toji, jina yra laisvės diena. Žmogaus natūralaus laisvės jausmo nepajėgė nužudyti jokios diktatūros, tad ir laisvės idėja yra nužymėta kovomis. Kol sąmoningas laisvės siekimas bus surištas su sąmoningu žmogumi, tol istorijos lapuose matysime nenumaldinamą kovos už laisvę tęstinumą. Tos laisvės sąskaiton lietuvių tauta yra sudėjusi milžinišką auką. Lenkiame galvas prieš žuvusius. Bet čia pat pakeltu žvilgsniu pasitinkame ateitį. Mes žinome, kad ne vien gyvybės auka buvo reikalinga laisvei atgauti, ja naudotis ir kitiems taja laisve spinduliuoti. Vasario 16-sios aktas nebėra vien aukos paliudijimo dokumentas. Jis buvo ir yra gyvųjų ir sąmoningųjų pasiryžimo ir įsipareigojimo deklaracija. Jeigu mūsų mintys šiandien grįžta 58 metus atgal, natūralu. Mes ieškome tame istoriniame fakte atsakymo į daugelį šių dienų problemų, mes semiamės jėgos naujai rašomam istorijos lapui, kuris jau šiandien rašomas.

Nepriklausomos Lietuvos gyvenimas istorijon įėjo greičiau nei panašūs įvykiai, kad įsirikiuoja istorijos puslapiuose. Atviromis akimis priimkime vieną faktą, 1918-1940 metų tęsinio iš istorijos nesugrąžinime. Turės kilti nauja Vasario 16-toji su savomis problemomis, nauju džiaugsmu, dideliu entuziazmu ir darbu. Tai bus naujas istorijos lapas, vienos ir tos pačios tautos, kurios istorija kiekvienas iš mūsų didžiuliamės. Tame lape pasiliks nepasikeitęs tik realus aukos, pareigos bei laisvės

vertės supratimas. Tai naujai Vasario 16-tajai reikia naujos darbo aukos ir reikia naujų darbuotojų. Jeigu dabartinis momentas neduoda mums visiems progos tiesioginėmis politinėmis priemonėmis kelti teisėtus laisvės reikalavimus, tai neškime šios kovos tikslus naujais keliais: keldami savo tautinę kultūrą, skelbdami ją pasauliui. Pasaulis turės mus išgirsti, nes kultūra yra žmogaus dvasinių ir kūrybinių galių manifestacija. Ir tos jėgos niekas nepajėgė prieš tai, nepajėgs ir dabar užgniaužti.

Šią tiesą suprato 1831 metų sukilėlis kai jis gynė lietuvišką žodį ir maldą tuometinę būdingiausią mūsų kultūrinę apraišką, o taipgi tą puikiai suprato ir tuolaikinis caristinis okupantas nukreipdamas visą svorį į lietuvių tautos kultūrinį sunaikinimą. Tad kultūra ir lietuviybės išlaikymas nėra šių dienų naujovė. Už ją esame sumokėję ne viena gyvybę. Nenuostabu, kad ir šio šimtmečio bėgyje, voikiškosios kultūrinės ofenzivos tikslas buvo tas pats, būtent, skelbiant savosios kultūros pranašumą ir priverstinumą, sunaikinti ištisas tautas, sugriauinant jų kultūrinį potencialą ir pačią kultūrą. Šių dienų okupacinė santvarka Lietuvoje principu nėra atsisakiusi to paties siekimo, panaudojant kultūrinę plotmę, griauti tautos atsparumą, tačiau jau daugiau rafinuotu būdu siekiant tų pačių tikslų kaip ir ankstyvesnėje tautos naikintojai.

Jie puikiai žino, kad kultūra suteikia tautoms savitą žymenį, įprasmina tautų ir tautinių; vienetų būvimą. Jina, kaip ir tauta, gyva kai ją ugdo ir skatina nevaržomų dialogų įtampa, tuo tarpu ji merdėja ir išsigimsta kai sukaustoma partinių ar ideologinių auto-

STATE OF OHIO
Executive Department
OFFICE OF THE GOVERNOR
Columbus
PROCLAMATION
IN RECOGNITION OF
LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY IN OHIO

WHEREAS, the Lithuanian Americans of Ohio have contributed greatly to the causes of freedom and justice for all citizens, not only in Ohio but in all of the United States; and

WHEREAS, the Lithuanian Americans of Ohio are in deep sympathy with the native population of Lithuania in their struggle for the re-establishment of human rights, de-russification, and the regaining of that country's sovereignty; and

WHEREAS, the Lithuanian Americans of Ohio are commemorating the 58th anniversary of the re-establishment of the independence of Lithuania on February 16, 1976:

NOW, THEREFORE, I, James A. Rhodes, Governor of the State of Ohio, do hereby proclaim February 16, 1976, as

LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY IN OHIO

and urge all our citizens to participate in this worthy cause, in recognition of the contributions Lithuanian Americans have made to the growth, culture and prosperity of the State of Ohio.

IN WITNESS WHEREOF,
I have hereunto subscribed my name and caused the Great Seal of the State of Ohio to be affixed at Columbus, this 22nd Day of January, in the Year of Our Lord, One Thousand Nine Hundred and Seventy-Six.

James A. Rhodes
GOVERNOR

ATTEST:
Ted W. Brown
Secretary of State

Ohio gubernatorius James A. Rhodes proklamacija Vasario 16 proga.

ritetų nustatytais normomis ar direktyvomis. Jokia kūryba negalima neieškant naujų kelių, naujų galimybių. Ją turi nuolat gaivinti pulsuoja kūrybinis entuziazmas, jaunatviškas nerimas, nepasitenkinimas atsiektais laimėjimais, alkis naujos šviesos, naujo savęs įprasminimo. Štai kodėl okupanto pastangos tautos sunaikinime yra pirmiausia nukreipiamos į kultūros ir kūrėjų eiles.

Įvertindami mūsų kultūrinės ir kūrybinės misijos reikšmę, žvilgterkime ar visi mūsų įsipareigojimai ir darbas racionaliai nukreipti reikiama kryptimi ir kioje aplinkoje yra mūsų išseivija?

Išseivijoje stovime prieš dvigubą problemą: iš išorės slegia nepalanki politinė atmosfera, iš vidaus pamažu bręsta nutautėjimo pavojus.

Pasaulyje jau trečias dešimtmetis kaip nukrypsta įmantriam jėgų balansavimui, kur moralinės vertybės kaitaliojamos pagal reikalą. Diplomatinėse sferose laisvės žodis naudojamas ten, kur jis tarnauja stipriųjų interesams. Esame gyvi liudininkai, kai tarptautinės institucijos paverčiamos į farso teatrą, Afrikos teritorijoje gimsta naujas kolonializmas. Ir visa tai daroma laisvės sąskaiton. Tai realioji politika, neturinti sentimentų ar pasigailėjimo. Laisvė, humanizmas ir tolerancija yra būdingiausios šio šimtme-

čio aukos, nes jos yra su-triptos, falsifikuojamos ir išjuokiamos. Būdinga, kad tai vyksta tada, kai sakyčiau žmogaus kultas yra iškeliamas, o tuo pačiu metu bandoma pateisinti tautų naikinimo procesą. Net civilinių teisių šūkiai, skelbią kovą už žmogų, nepripažįsta tos pačios teisės tautai, kuri yra ne kas kita, bet žmonių sambūrys... Štai kodėl pasirinkę laisvę, atsisakę prievartos, mes tampame tos laisvės įpareigoti, nesvarbu kokiose nepalankiose išorinėse aplinkybėse atsidursime. Kokius tolimesnius varžtus atneš rytojus sunku pramatyti. Viena tėra aišku, kad rytojus iš mūsų pareikalaus dar didesnio jėgų įtempimo. Turėsime sukaupti jėgas darbui ir siekti savųjų tikslų ryžtingai, nes stiprųjų vien guodimusi, kad esame pasaulio nuskriaustieji, nesugraudinsime.

Ir čia norėčiau pabrėžti žmogaus individo, neišmatuojamą moralinę jėgą, kuri gali sudrebinti visą diktatūrinį aparatą. Iškalbus pavyzdys yra rašytojo Solženicino tragedija, ir Nobelio premijos laureato Sacharovo atvejis, kai jie iškėlė smurtu paremtos bendruomenės silpnę, kuri nedrįsta viešai prisipažinti praeities smurto, melo, teroro, nes ta sistema buvo sukurta ir dabar tebesilaiko toms priemonėms.

Tad šiandien, kai Lietu-
(Nukelta į 12 psl.)

Po koncerto programos atlikėjams dėkoja J. Malskis (kairėje). Priekyje: V. Plečkaitis, O. Mikulskienė, V. Adamkus, A. Mikulskis ir I. Grigaliūnaitė. Gūlumoje kanklininkės ir čiuromiečiai.

J. Garlos nuotr.

LAIKAS: 1976 metais

Premjera—vasario 28 d. 8 v. v. (šeštad.)
Antras spektaklis—vasario 29 d., 3 val.
popiet (sekmadienį)

VIETA:

Marijos Aukšt. Mokyklos Auditorijoje,
6727 So. California Avenue

BILJETA:

"Marginių" prekyboje, 2511 W. 69th St.;
Telef. — Prospect 8-4585

KASNA: \$8, 7, 6, 5, 4, 3.

LIETUVIŲ MENO ANSAMBLIS DAINAVA

trisdešimties metų sukakčiai atžymėti stato

Dviejų veiksmų muzikinį veiklą

PAMARIO PASAKA

Libretas DANUTĖ BRAZYTĖ-BINDOKIENĖ
Muzika ALOYZAS JURGUTIS
Režisūra ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ

Diriguoja

Dekoracijos JURGIS DAUGVILA
Apšvietimas CESLOVAS RUKUZA
Choreografija JAUNUTIS PUODZICNAS
Diriguoja ALOYZAS JURGUTIS

SOLISTAI:

Margarita Momkienė
Valentinas Liorentas
Nella Paulauskaitė
Vytautas Radys Julius Savrimas

BALETAS:

Violeta Karosaitė ir
Jaunučio Puodžiūno studijos šokėjai
Chormeisterė ir akompaniatorė
Emilija Pakštaitė
SIMFONINIS ORKESTRAS

Tauta yra gyva...

(Atkelta iš 11 psl.)

vos reikalai yra gaubiami didelės tamsos, žvilgtelkime kur suglausti jėgas? Mano įsitikinimu mūsų darbas turi remtis lietuvių apštalavimu, nes turime viešai deklaruoti, kad čia pasirinkimo tarp laimėjimo ir pralaimėjimo neturime.

Lietuvių išlaikymo, jos ugdymo ir iškėlimo dvasia turi lydėti visus mūsų darbus. Tai mūsų kovos pozicijos ir iš tų pozicijų trauktis neturime teisės. Mūsų visų darbus turi lydėti nuosirdumas pareigai, tas nuosirdumas turi paliesti mūsų santykius lietuvių su lietuviu ir jis turi remtis abišale pagarba ir pasitikėjimu. Asmeniškios ambicijos neturi ir negali griauti mūsų visuomeniškios, tiek kultūrinės veiklos organizuotumo.

Stenkimės išvengti skaldymosi, nustokime rūpintis tarpgrupinėmis problemomis kada mums reikalingas kiekvienas žmogus — sąmoningas lietuvis, — niekur jo neatstume, bet kvieskime jį, eikime jam pagalbon. Kiekvieno lietuvių talka šiose pastangose yra laukiama ir didžiai brangintina. Tad vykdam šį bendrąjį darbą, pirmoji pareiga mūsų reikalauja suderinti žodžius su veiksmu. Žodinis deklaravimas nepalydėtas darbu yra ne tik tuščiažodžiavimas, bet nusikaltimas. Lietuviškas darbas reikalauja visiškai nuosirdumo visuose lietuvių lietuvių darbuose. Dalis tų darbų turi būti nukreipta į svetimtaučius. Turime visomis įmanomomis priemonėmis parodyti svetimtaučiams mūsų kultūrinį potencialą, savo pasiryžimą likti ne mirusiųjų, bet gyvųjų tautų tarpe. Šiame darbe turi būti kiekvieno iš mūsų pastangos. Čia negalime likti pasyviais stebėtojais, nes pasaulio atmintis yra labai trumpa, o politinis idealizmas yra trapus. Nebūkime jo apgauti dar kartą. Neatremkime savo tautos laisvės kovos į bet kokius pažadus. Yra tik viena ir tikra atrama, tai mes patys. Kiek mes patys į tą laisvės kovą įtikėsime, kiek mes patys dėl laisvės kovosime, tiek tos kovos laimėjimo viltis į save galėsime atremti.

Mūsų tautos laisvės kovos lapas istorijoje nebus

baigtas rašyti rytoj. Todėl stovime prieš antrąjį darbų dalį: Lietuvių puoselėjimą, jos tvirtinimą. Ir čia žvilgsnis krypta į kiekvieną šeimą, nes kiekvienos šeimos židinys yra tautinės kovos laukas. Žmogaus dvasinis formavimasis yra veikiamas aplinkos. Žmogus ateidamas pasaulin nepatenka tautinė, kultūrinė ar civilizacijos tuštumon. Jis ją suranda savo šeimoje, o vėliau bendruomenėje. Čia yra jo tolimesnio gyvenimo raktas. Ir niekur ryškiau visu nuogumu neišskyla mūsų pačių atvirumas, kai jaunojo individo auklėjime ir ugdyme, nes čia žodinė deklaracija apie savo meilę Lietuvai negalioja. Jaunosios kartos lietuviškumas yra ir bus gyvas atsakymas kiek mes nuoširdžiai tą Lietuvą mylėjome. Pasiteisinti, kad aplinka mūsų vaikus nutautina, kad sunku juos lietuviškai išmokyti kalbėti, nes vaikai mokykloje vien tik anglų kalbą tebegirdi, tai tik savęs apgaudinėjimas. Kokioje gi mokykloje mokėsi Vasario 16-tosios autoriai? Ar ne rusiškoje? Kokioje aplinkoje Sibire dabartinė tremtinė motina savo vaikus išmokė lietuviškai ne tik skaityti, bet mastyti ir jausti lietuviškai?

Piktinamės tautoje vykdomu genocidu, privalome ir protestuojame prieš genocidą pasauliui, bet tuo pačiu metu daug jau iš mūsų savanoriškai papildė tą patį veiksmą pasiduodant laipsniniam nutautėjimo procesui.

Kaip mums sustabdyti šį procesą? Čia ir vėl reikia darbo ir pasiaukojimo. Pastatykime šioje vietoje tašką dažnai girdimai deklaracijai apie meilę Lietuvai, savo visuomeniniai veiklai ir vietoje to, atsiraitoję rankoves pradėkime dirbti Lietuvai! Ateities laisvai Lietuvai niekas daugiau nepatarnaus, kaip gyvas, sąmoningas lietuvis. Ir tas ateities lietuvis yra mūsų jaunoji karta. Mes čia susirinkę salėje nereikalingi graudinančių kalbų apie Tėvynės meilę. Jeigu mes jos nemylėtume, mūsų čia nebūtų. Bet mums reikalingi visi tie, kurių čia nėra, visų tų jaunųjų, kurie rytoj gins lietuvišką reikalą. Jėga juos savo tarpan neatsivesime ir lietuviško susipratimo jėga

jiems neįkvėpsime. Yra tik vienas kelias: mes patys savo darbu, pasiaukojimu ir pavyzdžiu galime jiems įkvėpti pasididžiavimą ir norą būti lietuviams. Štai kodėl mums, kiekvienam, reikia stengtis, kad lietuviams rašytojams būtų suteiktos sąlygos kūrybiniam darbui, kad jų darbai patektų pasaulin plotmėn, štai kodėl mūsų dailininkams, menininkams turime padėti iškilti už ir virš mūsų pačių gheto, štai kodėl mes turime stengtis iškelti mūsų jaunus mokslininkus, profesionalus, kad jais didžiuotųsi jaunimas, štai kodėl mes turime eiti politikon, kad jaunoji karta mus sektų. Tai nėra lengvas uždavinys. To neatliksime per metus ar du. Bet čia yra tikra, gyvenimiška kova. Čia yra skirtumas nuo tos atmosferos, kuri paskutiniu metu įsiviešpatavo ir atsispindi kai kuriuose mūsų ginčiuose ir darbuose. Jeigu skubiai nepabūsime, tai galutinėje rezultate prieisime prie tautinės savivadybės. Ar mes to norime?

Kai aš kreipiu jūsų žvilgsnį jaunosios kartos link, aš tuo pačiu puikiai žinau, kad nevienam iš jūsų sukelia daug minčių ir klausimų to jaunimo lojalumu. Nėra abejonės, kad sudedant į jaunimą mūsų viltis ir pastangas, tuo pačiu mes jaunimui uždėdam ir atsakomybę. Girdėjote jus, girdžiu ir aš piktas paskalas, kad dalis mūsų jaunimo nukrypo nuo lietuviško kelio. Uždraustais keliais braunasi į užgintą žemę, praplautais smegenimis grįžta atgalios. Girdėjau ir klausimą, kagi galime tikėtis iš tokio atžalyno? Dėl to net pajėgime susipikti ir susiskaldyti. Šios šventinės aplinkos fone turiu garsiai paneigti šią neteisybę: mūsų jaunimas nėra palikęs savo tėvų kelio. Jis nėra atsisakęs savo kultūros lobių, jis neieško naujų dievų ir naujos tėvynės, kaip kartais teigiama. Mūsų jaunimas tačiau kasdien ir nuolat ieško savos tėvynės, ir labai dažnai mūsų neranda žmonių, kurie jam galėtų jo tėvų žemę atskleisti visoj pilnumoje, jos vienkartiname liaudies dainų grožyje, jos vienkartiname žemdirbio likime, jos tikroje didybėje, kuri gi ne vien didžiųjų kunigaikščių žygiuose, bet daug labiau jos literatūroje, jos muzikoje ir jos giliai

krikščioniškoje buityje išreikšta. Mūsų jaunimas nesisiskiria nuo kitų tautų jaunimo: jis lygiai išalkęs žinių ir patirties, jis lygiai pasiilgęs savo žmogiškojo identiteto, jis lygiai aistringai ieško savo ir tikrai savo veido ir kelio. Visais laikais jaunoji karta ieškojo kelių ir būdų save išsakyti. Ieškojo taikiais būdais, bet ieškojo ir maištingais. To neišvengė manoji karta, neišvengs ir po manęs atėjusieji. Neortodoksiškas jaunųjų bandymas ieškoti atsakymo į jiems rūpimus klausimus, gal išgąsdino kai kuriuos, bet aš į tai žvelgiu, visu nuosirdumu: kol tas ieškojimas liečia lietuvių, nesmerkime jų, priimkime jų ieškojimą išskiestomis rankomis. Kol jaunieji maištaus dėl metodo pasirinkimo sprendžiant problemas, kol jie ieškos kelių į laisvę ir pergyvesc giliai savo tautos priešpaudą, leiskime jiems tai atlikti, stiprinkime juos jų užsimojimuose, priešingai jie nebebūtų jaunoji karta. Jaunimas, kuris jau įsitraukęs į lietuvių visuomeninį darbą stovi prieš jus šarvuotas giliu patriotizmu, kurį įgavo iš Jūsų. Ir tą patriotizmą pademonstravo kai realus reikalas pareikalavo aiškaus ir greito apsisprendimo, būtent gelbėjant Simą Kudirką. O šiemetinis Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresas? — ar reikia geresnio pavyzdžio, kad parodžius savo meilę tėvų žemei? Ne vienas gal paklaus, kodėl aš skiriu tiek dėmesio jaunimui? Todėl, kad šiandien svarstomas klausimas yra ne vien tik apie politinę laisvę, bet ir apie pačią tautinę gyvybę. Sovietinis smurtas krašte jaunajai kartai kerta dvasinės kultūros ir valstybinio sąmoningumo šaknis. Jeigu panašiam veiksmui, bet kitokio pavidalo vėžiui nepasi-

priešinsime išeivijoje, žūsime savai tautai visi. Lietuvai atsistatyti laisvai laikas ateis anksčiau ar vėliau. Tačiau jos prisikėlimo raktas dalinai yra ir mūsų rankose.

Beveik 35 metai okupacijos krašte uždėjo politinį ir socialinį atspalvį tam tikrai jaunosios kartos daliai. Neabejotinai tam tikra tautos dalis išeivijoje, labai skirtingose sąlygose, perėjo panašų procesą. Skirtumas tik tas, kad krašte politinės, kultūrinės ir socialinės sąlygos ribojamos policinėmis priemonėmis, gi išeivija naudojasi visiškai laisve. Vistik istorija šiam vienodam procesui suras skirtingą vertinimą. Ar mes leisime istorijos lapuos įtraukti šį mūsų liečiantį procesą, priklausys nuo jūsų pačių. Mano giliu įsitikinimu Jus esate tie, kurie ton pačion istorijon šalia Basanavičiaus, Kudirkos, šliupo, Biržiškų, Smetonos, Stulginskio, Griniaus, į naują lapą įrašysite naujus vardus, nes jie jau yra jūsų tarpe, jus juos auginate. Tai bus naujos dienos, nauji vardai ir tuo pačiu nemirštantis paminklas jums patiems. Štai kur nukreiptas mano žvilgsnis kai aš žvelgiu atgal ir skaitau prieš 58 metus mūsų tautai įrašytus istorijon laisvės žodžius. Ir tik čia aš jaučiu tų žodžių prasmę. 1918-tais metais kėlėmės gyvenimui šarvuoti vien tik meile savo tautai. Savąją laisvės žiburį išplėtėme į nesutramdomą liepsną.

Nesuklūpome tada, tuo labiau nežūsime šiandien, nes niekad istorijoje nebuvome tvirtesni ir sąmoningesni, nes šiandien niekas nepajėgs mums atimti savų mokslininkų, rašytojų, kompozitorių, menininkų, kurių turime jau ne dešimtimis, bet šimtais, gal net tūkstančiais. Tauta yra gyva krašte, yra ir išeivijoje.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Vasario 16 minėjimas Clevelande

PRANAS KARARLIUS

Daug įvykių, faktų ir žymiųjų žmonių nuopelnų atminimas išblės ir išdils laiko tekmei, bet Vasario 16 turės išlikti visiems laikams ir visoms kartoms kaip didžios reikšmės istorinis įvykis, kada, rodos, jau pražūčiai pasmerktoji tauta prisikėlė laisvam gyvenimui.

22 kartą tą dieną džiaugsmingai šventėme kaip laisvi nepriklausomos valstybės žmonės. Bet jau 36 kartus mūsų džiaugsmą pakeičia nostalgija persunkti atsiminimai, gilūs rūpesčiai dėl ateities ir bandymai ieškoti naujų darbo ir kovos kelių siekiant pavergtai tautai laisvės.

Clevelando lietuviai Vasario 16 šventę paminėjo su reikiamu rūpestingumu ir rimtimi. Jau vasario 13 Tėvynės Garsų radijo valandėlėje toji diena tinkamai prisiminta.

Vasario 15 d. abiejų parapijų bažnyčiose buvo atlaikytos pamaldos. Prieš tai prie lietuvių paminklo įvyko iškilmės. Skautai ir ateitininkai iškėlė vėliavas. Trys savanoriai-kūrėjai (V. Šenbergas, J. Barniškis ir Čepukaitis) uždegė simbolinę liepsną aukure. ALTos sk. vicepirmininkė I. Bublienė, svečias iš Chicagos V. Adamkus ir LB Clevelando apylinkės pirmininkas J. Malskis padėjo prie paminklo gyvų gėlių vainiką. Iškilmės pravedė ALTos vald. narys Ant. Jonaitis. Prie paminklo išsirikiavo 9 organizacijų vėliavos su palydovais.

Dievo Motinos N. P. bažnyčioje šv. Mišias atnašavo ir labai gražų pamokslą pasakė klebonas kun. G. Kijauskas, SJ. Jam asistavo kun. P. Dzegoraitis ir kun. tėvas Baltinis. Per mišias pakaitomis su parapijos chorą giedojo ramovėnų choras vad. J. Kazėnui. Gražiu solo "Ave Marią" atliko Br. Kazėnienė. Vargonais giesmes palydėjo muz. R. Brazaitienė. Bažnyčioje buvė devynios vėliavos.

Šv. Jurgio bažnyčioje šv. Mišias atnašavo ir dienaį pritaikintą pamokslą pasakė kun. Čekavičius iš New

Yorko. Mišių metu parapijos choras vad. R. Babickui pirmą kartą giedojo komp. St. Gailevičiaus sukurtas mišių giesmes. Uniformuoti žalgirio kuopos šauliai su savo vėliavomis dalyvavo pamaldose.

Iškilmingas aktas įvyko tą pačią dieną Dievo Motinos N. P. salėje. Trumpa įžangine kalba atidarė Alg. Rukšėnas. Didingai skambėjo himnai atlikti Čiurlionio ansamblio su kanklių palyda. Didžiulė vėliavų eiseną — taip jau neišvengiamą minėjimų ceremonialo dalis. Kun. G. Kijausko invokacinė malda. Pagerbiami savanoriai-kūrėjai, prisegant jiems mūsų dėkingumo simbolį — gėlę. (Mažėja jų eilė. Šiandien buvo iškviesti: Vyt. Braziulis, J. Barniškis, dr. K. Pautienis, p. Čepukaitis ir p. Johansonas).

Po to dr. V. Stankus pristatė gausų būrį svečių. Lietuvių gyvenamo districto atstovas D. Trenton perskaitė Clevelando miesto tarybos rezoliuciją. Žodžiu sveikina Cuyahoga County Auditor G. Voinovich. Jo kalba trumpa, bet gera ir drąsi. Jis apgailestauja JAV vyriausybės užsienių

politikos kryptį ir Lietuvos bylos ignoravimą. Trumpomis kalbomis sveikino estų ir latvių atstovai. Viešųjų įmonių direktorius R. Kudukis perskaitė miesto mero R. Perko deklaraciją, skelbiančią Vasario 16 dieną — Lietuvos Nepriklausomybės dieną. Be to, pareiškė, kad tą dieną virš miesto rotušės rūmų plevėsuosianti Lietuvos vėliava.

Pagrįdinis kalbėtojas Valdas Adamkus iš Chica-

gos, pats būdamas aukštas JAV valdžios pareigūnas (assistant administrator EPA midwestern regione ir JAV patarėju JT komisijoje "World Health Organization"). Jo kalbos santrauka spausdinama atskirai.

Po paskaitos Alg. Rukšėnas paskaitė ilgoką rezoliuciją, reikalaujant Lietuvai laisvės. Plojimu rezoliucija buvo priimta.

Š. m. ALTos skyrius pravedė aukštesniųjų lituanistinių mokyklų mokinių raši-

nėlių konkursą tema "Ką man reiškia Vasario 16?" Konkursą laimėjo ir premijas gavo: 1 premiją Andrius Razgaitis, 2 prem. Sigitė Lenkauskaitė, 3 prem. Andrius Alšėnas. Pripažinimą ir atžymėjimą gavo El. Muliolytė. Premijas įteikė ALTos valdybos sekretorė A. Bakūnienė. Premijų mecenatai: Alg. Rukšėnas ir A. Alkaitis.

Kiek pavėlavęs atvyko ir meras R. Perk. Trumpoj sa-

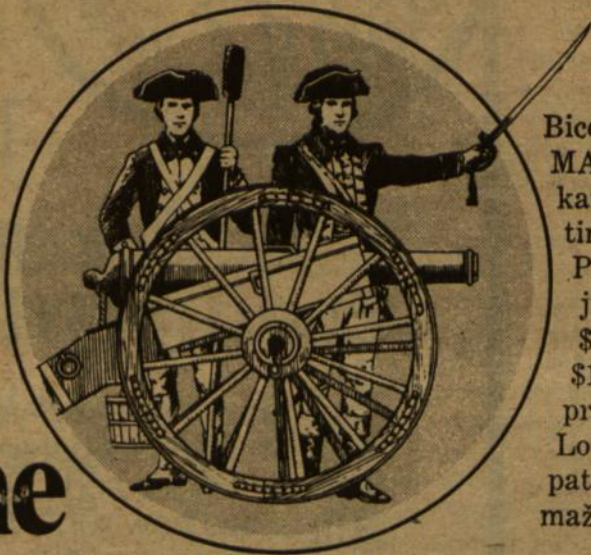
(Nukelta į 14 psl.)

Vasario 16 proga pakeliant vėliavą prie paminklo.

J. Garlos nuotr.

Spirit of '76 New \$1 Game

Bicentennial loterija MATCH GAME išmokanti \$100,000 savaitinę didžiąją premiją. Priedu kitos laimėjimų dovanos nuo \$10 iki \$20,000. Už \$1 gausite Spirit... pradedant rytoj. Loškite! Kas žino, jūs pats galite padaryti mažą istoriją!

Suderinkite su 4 skaičių ištrauktu numeriu ir laimėsite \$500!

Suderinkite su 5 skaičių ištrauktu numeriu ir laimėsite \$5,000!

Suderinkite su 6 skaičių ištrauktu numeriu ir laimėsite \$100,000 didžiąją premiją!

Suderinkite su visais keturiais Liberty Bells numeriais ir laimėsite \$20,000!

Suderinkite su bile kuriais trims numeriais ir laimėsite \$250 ir su dviem — \$10!

LOTERIJOS RĖMĖJAI ŽAISKITE OHIO'S 2 DIDIEJI SAVAITINIAI LAIMĖJIMAI!

THE 50c BUCKEYE "1000" AND THE \$1 SPIRIT OF '76

AD #197

ŠAMPANAS...

(Atkelta iš 10 psl.)

mą, jo vargus ir gal džiaugsmus...

Rašyti tačiau reikia pozityviai. Taip galvojant, reikia sutikti, kad rengėjai su šampano taurėmis rankose pažadėjo pajudinti dangų ir žemę. Ir šios eilutės nėra skiriamos jų užsidegusiam entuziazmui prigesinti. Jos skiriamos tik įsipareigojimams priminti. O kol kas išgerkim dar po taurę! (vm)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

CHAOSO KARALYSTĖJE

S. PERMINAS

Sovietinis organizacinis dezorganizuotumas apsi-reiškia tokiomis netvarkos išdaigomis, kurių ir išradin-giausi kapitalistinio pasau-lio atentatininkai nesugal-votų. Ir ką jūs pasakysite, jeigu sužinosite, kad dėl aukšto įtempimo kabelių draskymo valstybė turi mi-lijonus rublių nuostolių?

Aukšto įtempimo kabeliai dedami negiliai po žeme. Tie kabeliai maitina elek-tros energija įmones, tei-kia šviesą platiesiems rajo-nams, gyvybiniai reikšmin-gi ir ligoninėms. Staiga: plačioje apylinkėje nebėra energijos!! Sustoja fabri-kai, skęsta tamsoj patal-pos, ligoninėse ieško žvakių arba archaiškų žibalo lem-pų. Dingsta energija ne mi-nutei, ne pusvalandžiui, bet ir visai parai! ("švytury", nr. 1).

Užregistruota, 1974 me-tais Vilniuje buvo 200 ka-

belio nutraukimo atsitiki-mai, iš kurių 61 atsitikimas liko neišaiškinti, kas kal-tas?

Kas tai per specifinis so-vietinės netvarkos reiški-nys?

Aukšto įtempimo kabelių linijos dažnai nežinomos or-ganizacijoms, kurios ką nors daro žemės paviršiuje, ties įžemintu kabeliu. Vie-noj vietoj pradeda buldo-zeriai lyginti tereną, kitoj kasa apkasus pamatams, dar, trečiur, deda... kitą kabelį!

Žurnalo korespondentas Rimantas Cemnolonskis vaizdžiai, skaičiuodamas mi-nutes, valandas ir dienas, rodo, kaip pernai, rugsėjo 25 dieną 14 val. 50 min. Vil-niuje buvo nutrauktas auk-što įtempimo kabelis. Buvo šeštadienis, bet, kadangi gamybinis planas nebuvo dar baigtas, buvo paskelb-tas įsakymas: šeštadienį visi privalo dirbti! Tad dar-bas virė iki 14 val. 50 min.

Rajone daug įmonių, ir produkcijos vertė yra 17500 rublių pamainai. Staiga sro-vė nutrūko, ir visi atsідuso. Visi žino: kažin kur ir ka-žin kas nutraukė kabelį, maitinantį energija gamy-binį rajoną.

Buvo šeštadienis, ir sun-ku buvo skubomis rasti avarijos nustatymo briga-dą. Pagaliau tokią surado, bet avarijos brigada nega-lėjo rasti "avarijos punk-to". Atsiminė, kad yra Vil-niuje ir "akustinė avarijos brigada". Surado ir tokią. Kadangi kiekvieną minutę laukta energijos tiekimo atstatymo, rajono gamyklų darbininkai budėjo įmonė-se!

Tiktai rugsėjo 27 dieną, pirmadienį, 9 val. 30 minu-čių, atstatė kabelį, kuris tiekia 10 000 voltų įtampos srovę. Štai tau "energingas šeštadienis", į kurį darbi-ninkus suvarė specialiu įsa-kymu!

Argi tai sabotazas? Vi-sai ne. Vietoje kur lemtin-gas kabelis buvo įžemintas — dirbo traktoristas. Jis skubėjo pabaigti savo "iš-dirbio normą". Jis privalėjo pašalinti "sąvartyną". Są-vartynas? Tas žodis, mums

nieko nereiškia. Okupuotoje Lietuvoje tai familiariška sąvoka. "Sąvartynas" yra gamybinių atlaikų bei šiuk-šlių kalnas. Tokie kalnai metų metais auga greta ga-myklų. Atlaikos susiguli, apželia krūmokšniais. Tam-pa peisažo dalimis. Staiga koks "liaudies kontrolės" smarkuolis apsižiūri, sura-šo aktą, įsako "sąvartyną" pašalinti. Prie "sąvartyno" plūša traktoriai, sunkveži-miai, buldozeriai. Įvyksta "socialistinės lenktynės". "Sąvartyno" kalną nukasa ir išveža. Ir kur nors kitur tas pats "sąvartynas" įsipli-lietina naujo įnamio teisė-mis.

Tad buldozerinis trakto-

rius savo kaušu užkabino kabelį, jį nutraukė, trakto-ristas buvo srovės sutrenk-tas, buldozerio kaušas ap-svilo. Bet darbą tęsė toliau. Viską išvežė, viską užlygi-no, ir nė šuva nesulojo! Ka-dangi buvo šeštadienis, ne-laikė reikalu plačiau pa-skelbti, kur kabelis nu-trauktas.

Nutraukto kabelio vietą akustinė avarijos brigada atrado tikrai trečią po nu-traukimo dieną.

Chaos karalijoje viskas įmanoma. Šitokių "atrakci-jų" laisvam pasauliui ne-skelbia "Gimtas Kraštas". Bet šitokias atrakcijas lais-vam pasauliui atidengia oficiali vilniškė spauda.

MINĖJIMAS CLEVELANDE...

(Atkelta iš 13 psl.)
vo kalboj jis pasidžiaugė lietuvių veikla Clevelande.

Po trumpos pertraukos gerėjomės Čiurlionio an-samsamblio koncertu. Pil-name sėstate ir su kanklių orkestru, visi spalvingais tautiniais drabužiais pasi-puošę čiurlioniečiai sukūrė šventei tikrai puikų užbai-giamąjį aktą.

Šventės progai parinktos dainos praskambėjo ansam-bliui įprastu tyrumu ir har-monija. Pilnutėlė salė publi-kos buvo sužavėta. Muz. Br. Budriūno giesmė "Mano protėvių žemė" su soliste Ir. Grigaliūnaite, pianu pa-lydint R. Babickui, sukė-lė klausytojų entuziazmą.

Antrojoj koncerto daly visų dėmesį ir širdis pagavo garsioji muz. Alf. Mikulskio "Rambino baladė". Abu so-listai — Ir. Grigaliūnaite ir Vl. Plečkaitis, visas choras ir kanklininkai savo užda-vinį atliko be priekaištų. Koncertas užbaigtas ant-ruoju mūsų tautos himnu "Lietuviais esame mes gi-mė".

Po koncerto ALTos val-dybos vardu padėkos žodį V. Adamkui, Čiurlionio an-samblio vadovui muz. Alf. Mikulskiui ir kanklių orkes-tro vadovei O. Mikulskienei bei solistams ir visiems cho-ro dalyviams pasakė J. Malskis.

Vėliau buvo pobūvis — vaišės.

ALTos išdininkas A. Al-kaitis organizavo ir prižiū-rėjo aukų rinkimą Lietuvos vadavimo darbams parem-ti.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greitą mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinia apie ke-lionės paruošimą. Atsilankyt arba skambinkit mū-sų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

BETTER DAYTIME SERVICE ON THESE LINES

St. Clair (#1) • Superior (#3)
Euclid (#6) • Lake Shore (#39)

Starting immediately, you'll have less waiting time to catch an RTA bus between 9am to 3pm on the St. Clair, Superior, Euclid, and Lake Shore Blvd. lines. On St. Clair (#1), buses now run every 10 minutes instead of every 12. On Superior (#3), they run every 8½ minutes instead of every 10. On Euclid (#6), buses run every 3¾ minutes rather than every 4¾ minutes. And on the Lake Shore Blvd. (#39) line, buses appear every 20 minutes instead of every 25. Write for the convenient new time-tables for these lines: RTA Timetables, 1404 E. 9th St., Cleveland, Ohio 44114.

AND KEEP WATCHING. MORE SERVICE IMPROVEMENTS WILL BE ANNOUNCED SOON.

RTA

GREATER CLEVELAND
Regional Transit
Authority

Kaip žalojama Lietuvos istorija

(2)

J. PET-TIS

Liublino Unija ir kiti
aprašymai

Skaitant pirmos dalies 51 puslapį apie Liublino susitarimą (uniją) rašoma, kad: "Liublino sutartis (1569) buvo padaryta prieš

Lietuvos didikų valią." Bet nei vienu sakiniu neužsiminama dėl ko ir kokios priežastys vertė tą sutartį su lenkais daryti. Jų kiekvienas rimtesnis aktas turi savo priežastis. Nekalbama apie Maskvos pavojų kuri pradėjo kęstintis į Livoniją ir kitas lietuvių valdomas žemes, kad lenkai tuo pasinaudodami norėjo Lietuvą visai prie Lenkijos prijungti ir t.t. Čia vėl kartojami tie įkūrūs Lietuvos didikų ir bajorų santykiai. Nieką nerašoma konkrečiau apie lietuvių priešinimąsi tai unijai, kurios pasitarimai tęsėsi nuo 1563 iki 1569 metų, kol pagaliau lenkai pradėjo savavališkai kai kurias Lietuvos žemes prisijungti. Kaip tradicinėse Lietuvos istorijos knygose bei vadovėliuose, čia nėra nei vienu sakiniu pavaizduota, kaip patriotai didikai Lietuvos savarankumą gynė. Po varginančių posėdžių, lietuvių atstovai kalbėjo, kad jie prieš šią neteisę ieškos paramos net pas pagonis valdovus..., kad Lietuva nesanti žemesnė už Lenkiją ir Vilnius esąs lygus Krokuvai... O didžiausias unijos priešas, Radvila Juodasis pareiškė, kad jis verčiau dešinę ranką nudeginti duosiąs nei tokią gėdingą sutartį pasirašysiąs. (Sutartį pasirašant jis buvo jau miręs). Ir kai po paskutinės pasitarimų scenos, lietuviai ir kai kurie lenkų atstovai apsiašarojo, žemaičių seniūnas Katkevičius, pasakė panašius į senovės graikų žodžius: "Mes prašome Jū-

sų Didenybę (Karal. Zigmantas Augustas) ir jūs, ponai, atsiminti, kad mes čia gynėme mūsų tėvynę, kaip tik galėjome". (dr. Šapoka ir dr. Sruogienė). Tai tokie tikrovės aprašymai gali mūsų užsieny gyvenančiam jaunuoliui kiek geresnį vaizdą apie senovės lietuvių gyvenimą ir patriotizmą duoti, nei tie pakartotini rašymai apie senovės magistratus bei jų kompetencijas. (Rodos iš prof. Janulaičio ir panašių knygų paimti).

Tiesa, buvo pradėję rasti momentų, kai kuriose tautose, iš tolerancijos nacionaliniai sentimentai istorijos vadovėliuose buvo vengiami, o kilus Rusijoje komunizmui kai kas manė, kad nacionalizmas visai išnyks ir tautų tarpe kilianti brolybė. Bet taip neįvyko, ir ypač šiandien, augant trečiajam pasauliui, nacionaliniai sentimentai atgyja vėl visose tautose. Todėl ir lietuviams aprašyti savo tautos kovų scenas nėra reikalo vengti.

O kalbant apie valstiečių gamybą (89 psl.) rašoma, kad jie šalia vaško, gintaro ir kailių parduodavo ir deguto bei pelenų. Bet iš pavelsių aiškiai matyti, kad čia yra kalbama ir apie naujesnių laikų valstiečius bei nepriklausomybės laikų ūkininkus, bet nei vienu sakiniu nėra pasakyta apie tų laikų ūkio gaminių perteklių. Tada valstiečiai nebevežė į turgų pelenus ir degutą parduoti, bet kai kuriais

(Nukelta į 16 psl.)

Clevelando meras Ralph J. Perk priėmė Myron B. Kuropas (kairėje), prezidento Fordo specialų asistentą etninėms grupėms. Kuropas yra ukrainiečių kilmės. Vasario 4-5 d. jis dalyvavo Clevelande etninių studijų konferencijoje.

BRANGŪS LIETUVIAI,

Tarptautinei padėčiai susikomplicavus ir Lietuvos bylos klausimui pakrypus nepalankia mums linkme, esame priversti vis daugiau ir daugiau pasitikėti savo jėgomis: Tai reiškia, kad turime dar daugiau dirbti, dar daugiau ir garsiau skelbti pasauliui apie Lietuvos padėtį. Tai reiškia, kad tos pastangos pareikalaus žymiai didesnio pasišventimo ir darbų bei nepalyginamai daugiau lėšų — mūsų visų aukų Lietuvai gelbėti.

Kaip pasakyta praėjusios savaitės bendrame Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir Tautos Fondo pirmininkų atsišaukime, VLIKas organizuoja INFORMACIJOS BIURĄ, kuris vykdys pagrindinius ir didžiuosius dokumentacijos ir informacijos uždavinius, susijusius su Lietuvos laisvinimo darbu;

Informacijos biurą aprūpinti pakankamomis ir nuolatiniomis lėšomis, taip kad jis galėtų veikti profesionaliame lygyje, yra Tautos Fondo pagrindinis rūpestis.

Jūsų, mieli lietuviai, parama praėjusiais metais padarė mus šiam darbui ryžtis. ELTOS INFORMACIJOS BIURO pastoviam finansavimui užtikrinti, kreipiamės į jus netarpiškos paramos ne tik šio Vasario šešioliktosios sukakties proga, bet ir visomis progomis, visų metų bėgyje.

Kviečiame aukas siųsti tiesiog Lietuvos Išlaisvinimui, Tautos Fondui, kaip iki šiol, arba tapti šio darbo talkininku įstojant Tautos Fondo nariu.

Tautos Fondo nariu gali pasidaryti asmuo įmokėjęs nemažiau \$100.00 metams. Tautos Fondo nariai turi teisę asmeniškai arba per įgaliotinį dalyvauti metiniame Tautos Fondo suvažiavime, kuriame renkama Tautos Fondo Taryba ir svarstomi kiti šios organizacijos reikalai.

Lietuviškos patriotinės organizacijos taip pat gali pasidaryti Tautos Fondo nariais ir jos šiuo maloniai kviečiamos. Tautos Fondas yra inkorporuota organizacija. Visos aukos Tautos Fondui atleidžiamos nuo JAV-bių mokesčių.

Aukas prašome siųsti užpildant pridedamą atkarpą. Čekius rašyti Lithuanian National Foundation vardu ir siųsti sekančiu adresu: 64-14 56th Road

Maspeth, N. Y. 11378

Nuoširdus ačiū.

Aleksandras Vakselis,
Tautos Fondo Valdybos
Pirmininkas

Prašome iškirpti ir pasiųsti su Jūsų auka.

Lietuvai ir pavergtai lietuvių tautai gelbėti aukoju \$.....

Vardas ir pavardė

Pilnas adresas

Aukas prašau siųsti:

Lithuanian National Foundation, Inc.
64-14 56th Road
Maspeth, N. Y. 11378

15 DIENŲ BALTIJOS KELIONĖ

LIETUVA

Birželio 16-30 \$1050

Liepos 14-28 \$1110

LENINGRADAS

VILNIUS

RYGA

TALINAS

HELSINKIS

Į kainą į eina visa transportacija, pirmos klasės viešbučiai, taksai, pervežimai, maistas, vizos sutvarkymas ir visi patarnavimai!

LITAS TRAVEL SERVICE

87-18 LEFFERTS BOULEVARD
RICHMOND HILL, NEW YORK 11418

Attention: RASA

212-441-6799

Registruokitės dabar — Vietų skaičius ribotas.

HOME & FLOWER SHOW Featuring:
HOME & FLOWER SHOW TEN FORMAL GARDENS
HOME & FLOWER SHOW ENERGY EFFICIENT MODEL HOME
HOME & FLOWER SHOW Architect Neil Wm. Guda Interior Design By Scandesign, Inc.
HOME & FLOWER SHOW GEODESIC DOME HOME Interior By Advance Furniture
HOME & FLOWER SHOW VISIT CEDAR POINT'S FRONTIER TRAIL
HOME & FLOWER SHOW MASTERS PHOTO EXHIBIT
HOME & FLOWER SHOW CONTINUOUS SHOWS ON TWO STAGES
HOME & FLOWER SHOW FLOWER ARRANGING COOKING DEMONSTRATIONS
HOME & FLOWER SHOW BEAUTY CLINIC FASHION SHOWS
HOME & FLOWER SHOW STRONGSVILLE COMMONS
HOME & FLOWER SHOW PROMENADE TAYLOR WINE CAFE
HOME & FLOWER SHOW HOUSE PLANT COMPETITION
HOME & FLOWER SHOW GREEN THUMB COURT
HOME & FLOWER SHOW CHILD CARE CENTER
HOME & FLOWER SHOW HOURS: MARCH 6-13, 11 a.m. 10 p.m.
HOME & FLOWER SHOW MARCH 14, 11 a.m. 8:30 p.m.

1976 CLEVELAND HOME & FLOWER SHOW
MARCH 6-14
CONVENTION CENTER

SAVE \$1.00
Advance tickets now on sale: \$1.75 at Arco, Lawson's, Uncle Bill's, Forest City Stores, A & P Supermarkets, Retail Florists & Garden Clubs.
General Adm. \$2.75
RTA loop service, Sat. & Sun. only, 11 a.m. to 9 p.m., Terminal Tower and Muny Lot.

Lietuvos kariuomenės gen. štabo maj. Antano Impolėno antkapis Philadelphijos kapinėse.

Penkeri metai be Antano Impolėno

Prisikėlimo (Resurrection) kapinėse, Philadelphijos apylinkėse, pakalnėj, prie jaunos pušies, stūkso stačiakampis, plokščias, juodas akmuo. Jo dešinėje įrašas "Impolėnas", kairėje aukštai kryžiaus ženklas, kuris liudija, kad čia amžinai ilsis krikščionis, žemiau keletas stilizuotų tulpių, reiškia, kad tai lietuvis, o žemiau "Vyties Kryžiaus" ženklas, žymi lietuvių kario antkapį esant.

Aplinka ir įrašai pridoda lietuvišką nuotaiką. Stabtelęs, pasijunti lyg būtum atsidūręs ties kario antkapio Lietuvos laukuose, kur amžinai miega daug Impolėno kovos draugų, tik jų niekas nežino, neprisimena ir neaplanke. Jų kapus belanko tik pilkas debesėlis, žalią vėją palaistydamas.

1975 metų gruodžio 6 d. pasimeldę šv. Andriejaus

bažnyčioje, susirinko prie Antano Impolėno kapo gražus būrys lietuviškos visuomenės iš Philadelphijos ir apylinkių. Našlė Bronė Impolėnienė su dukromis ir kitais giminėmis Antano kapą padengė žalumynais, o virš jų išdėstė "Vyties Kryžiaus" ženklą geltonomis chrizantemomis. Kun. K. Sakalauskas atskaitęs atitinkamą maldą, tarė keletą žodžių prisimenant Antaną Impolėną, kuris išsiskyrė iš gyvųjų tarpo prieš penketą metų. Po jo žodžių buvo sugiedota "Marija, Marija"... Aplankiusių tarpe matėsi jo numylėtų organizacijų atstovai: J. Lukas LB apylinkės pirm., K. Špakauskas veteranų sąjungos "Ramonė" pirm., P. Didelis ALT S-gos skyriaus pirm. ir daug jo artimųjų, draugų bei pažįstamų. Nors jau 5 metai praslinko, bet Antano

Impolėno prisiminimas dar gyvas. Jis mirė 1970 m. gruodžio 4 d. Našlė Bronė vyro atminimui, ne tik gražų antkapį pastatė, bet ir paskyrė auką lietuviškiems reikalams. Lietuvių Namų atstatymui 500 dol., LB Radijo - valandėlei 50 dol. ir "Dirvos" atstatymui 50 dol., tuo ji norėdama pabrėžti savo vyro meilę savo tautai ir lietuvybei išlikimo darbams.

Antanas Impolėnas gimė 1907 m. sausio 28 d. Panevėžyje. Dar jaunas būdamas 18 metų, baigė Karo Mokyklą. 1935 m. jis gilina karo mokslą Aukšt. Karininkų Kursuose. 1937 m. pakeliamas į majorus. 1940 m. rusams okupavus Lietuvą, gen. štabo majoras Antanas Impulevičius-Impolėnas areštuojamas. 1941 m. prasidėjus Sovietų Sąjungos su Vokietija karui, jis buvo iš kalėjimo išlaisvintas. Frontui nusistūmus į rytus A. Impolėnas iki 1943 m. buvo 2-jo Lietuvių Savišaugos batalijono vadas Baltgudijoje. Vokiečiams traukiantis atgal, jis paskiriamas Vietinės Kauno Rinktinės pulko štabo viršininku. 1944 m. rudenį jis yra žemaičių savanorių divizijos batalijono vadas.

Kada dauguma lietuvių bėgo į vakarus saugodami savo gyvybę nuo raudono slibino, A. Impolėnas ryžtingai ir desperatiškai kartu su kitais patriotais mėgino ginti Lietuvos žemę.

Po Sėdos kautynių jis pasitraukia į Vokietiją. Karui pasibaigus jis Ingolstadto stovykloje ėjo komiteto pirmininko pareigas. Čia aktyviai prisidėjo prie Ingolstadto lietuvių gimnazijos įkūrimo.

1949 m. A. Impolėnas atvyko į JAV ir apsigyveno Philadelphijoje. Atsidūręs į šią plačią šalį, jis nežuvo lietuvių tautai, bet tuojau įsijungė į visuomenišką darbą. Kuriantis Lietuvių Bendruomenei Philadelphijoje, jis yra vienas iš jos steigėjų, buvęs pirmininkas ir nepamainomas valdybos narys iki paskutinės gyvenimo valandos. Kuriantis

Lietuvos veteranų sąjungai Ramovė, jis taip pat vienas iš steigėjų, buvęs pirmininku ir nuolatiniu valdybos nariu, ALT S-gos Philadelphijos skyriaus vienas iš steigėjų, buvęs pirmininku ir ilgametis valdybos narys.

Užsidėjo jis pareigų daug, bet visas jas stropiai atlikdavo. Tai buvo pareigos žmogus, didis patriotas, taurus lietuvis su aiškia tautine pasaulėžiūra. Savo siekimams jis aukojosi dažnai pamiršdamas ir savo

šeimą. A. Impolėnas gyven-damas nors laisvės krašte, bet išgyveno kartu su šeima komunistų persekiojimą.

Organizacijos, kuriose jis dirbo, neteko stiprios darbo jėgos, nepailstančio, nuširdaus kovotojo už Lietuvos laisvę. Nuveikti darbai savo tautos labui, paliko neišdildomą atmintį. Tai buvo pavyzdys, kaip reikia dirbti didesnei Lietuvos garbei ir tautos gerovei.

Vincentas Gruzdy

andré duval

šios dienos grožio salionas
su vakar dienos kainomis

Viskas vėliausios
mados pas
Andre Duval...

Patrauklus naujas dekoravimas, patys naujausi įrengimai ir geriausiai už viską, mūsų einančios su diena talentingos patarnautojos, kiekviena iš jų eksperte technikoje ir stiliuje.

Taip viskas seka šios dienos reikalavimus, išskirus kainas...

Shampoo &
Styleset \$3.45
not \$7.50

HAIRCUTTING
from only \$2.95
not \$7.50

Blower Cut and Style \$6.95
not \$15

L'Oreal Perm
\$12.50
not \$17.50

Frosting \$17.50
not \$30 cup
or cap

Sale of Beauty \$7.87
Special — the famous
Vita Perm, complete
with cut.

UniPerm Incl. \$20
cut

The great new wave
that's pre-programed
for beautiful results
everu time. \$25 at
most salons.

Permanent Eyelashes, individually applied, \$15
No-Set Perm by Helene Curtis, \$10

No rollers, no pincurls, ever again!

Jeigu jūs dar nebandėte mūsų saliono, jūs prarandate puikų grožio pažinimą. Nieko nėra ką jūs galėtumėte prarasti — ir jeigu jūs neesate patenkinta mūsų stiliumi, sąskaita nebus pristatyta.

Penktadienį ir šeštadienį 50 c. daugiau

EAST
• 406 Euclid Ave., 2d F. 781-3161
• Southgate, 5899 Warrensville, 663-6346
• Opposite Eastgate, 449-3435
• Severance Center, 382-2600, 382-2569
• Shoregate, 944-6700,
• Mentor, 255-9115, next to Zayre's Lake Shore Blvd.
• Painesville 357-6129
The New Market

WEST
• Opposite Southland, 845-3400
• Opposite Westgate, 333-6646
• North Olmsted, 777-8686
• Parma town, 884-6300
• Midway Mall, Elyria 324-5742
Lorain 232-8020

SENO PATIKIMOS FIRMOS, MR. M. RIFKIN, GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Prezidentas, oficialiai praneša savo gausiems klientams, kad siuntimas MUITU — APMOKĖTŲ DOVANINIŲ SIUNTINIŲ giminėms Lietuvoje ir USSR tęsiama toliau kaip buvo per pastaruosius 45 metus.

- KIEKVIENTAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.
- GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
- Siunčiant DOVANAS - SIUNTINIUS savo giminėms yra geriausias kelias suteikti jiems džiaugsmo V E L Y K O M S .

Siuntiniai priimami šiose įstaigose ir skyriuose:

Globe Parcel Service, Inc.

723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: (215) — 925-3455

BALTIMORE, Md. 21224, 3206 Eastern Ave. (301) DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127, 390 West Broadway (617) 268-8764
BROOKLYN, N.Y. 11222, 72 Nassau Ave. (212) 389-6747
CHICAGO, ILL. 60622, 2242 W. Chicago Ave. (312) 235-7788
CLEVELAND, Ohio 44119, 877 E. 185th St. (216) 486-1836
CLEVELAND, Ohio 44134, 5432 State Road (216) 749-3033
DETROIT, Mich. 48210, 6720 Michigan Ave. (313) 894-5350
ELIZABETH, N.J. 07201, 956a Elizabeth Ave. (201) 354-7608
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11415 Jos. Campau Ave. (313) 365-6350
HARTFORD, Conn. 06106, 466 Park St. (203) 232-1716
LOS ANGELES, Cal. 90026, 2841 Sunset Blvd. (213) 413-0177
MIAMI, Fla. 33138, 7612 N.E. 2nd Ave. (305) 757-6704
MINNEAPOLIS, Minn. 55418, 2422 Central Ave. N.E. (612) 788-2545
NEW BRITAIN, Conn. 06052, 97 Shuttle Meadow Ave. (203) 224-0829
NEW YORK, N.Y. 10003, 101 First Avenue (212) OR 4-3930
NEW YORK, N.Y. 10001, 49 West 29th St. (212) 689-2710
OMAHA, Nebr. 68107, 5524 So. 32nd St. (402) 731-8577
PHILADELPHIA, Pa. 19123, 1013 N. Marshall St. (215) 925-8878
PITTSBURGH, Pa. 15222, 346 Third Avenue (412) 471-3712
ROCHESTER, N.Y. 14621, 681-683 Hudson Ave. (716) 544-2151
SAN FRANCISCO, Cal. 94122, 1236 — Ninth Ave. (415) 564-7981
SEATTLE, Wash. 98125, 11551 6th Place N.E. (206) EM 3-5556
SOUTH RIVER, N.J. 08882, 188 Whitehead Ave. (201) 257-2113
SYRACUSE, N.Y. 13204, 318 S. Wilbur Ave. (315) 476-6958
VINELAND, N.J. 08360, Parish Hall, W. Landis Ave. (609) 696-9796
WORCHESTER, Mass. 01604, 82 Harrison St. (617) 798-3347
WOODHAVEN, N.Y. 11421, 80-14 Jamaica Ave. (212) 296-5250
WHEAT RIDGE, Colo. 80033, 4330 Quay St. (303) 422-4330
YONKERS, N.Y. 10701, 91 Yonkers Ave. (914) 969-2564

ŽALOJAMA LIETUVOS ISTORIJA...

(Atkelta iš 15 psl.)

metais stovėjo jie ilgose eilėse su bekonais ir kitais gyvuliais prie geležinkelio stočių ar maisto fabriky, kol savo gyvulius pardavė. Bet už tat (107 ir 169 psl.) parodyta dūminė ir suramstyti tvartai bei kluonas, kur vadovėlio autoriaus nuomone, gal tie dalykai prisideda taip pat prie Amerikos lietuvių jaunolio estetikos ir meilės auklėjimo Lietuvai.

(Bus daugiau)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Vasario 16 ir mokyklinis jaunimas

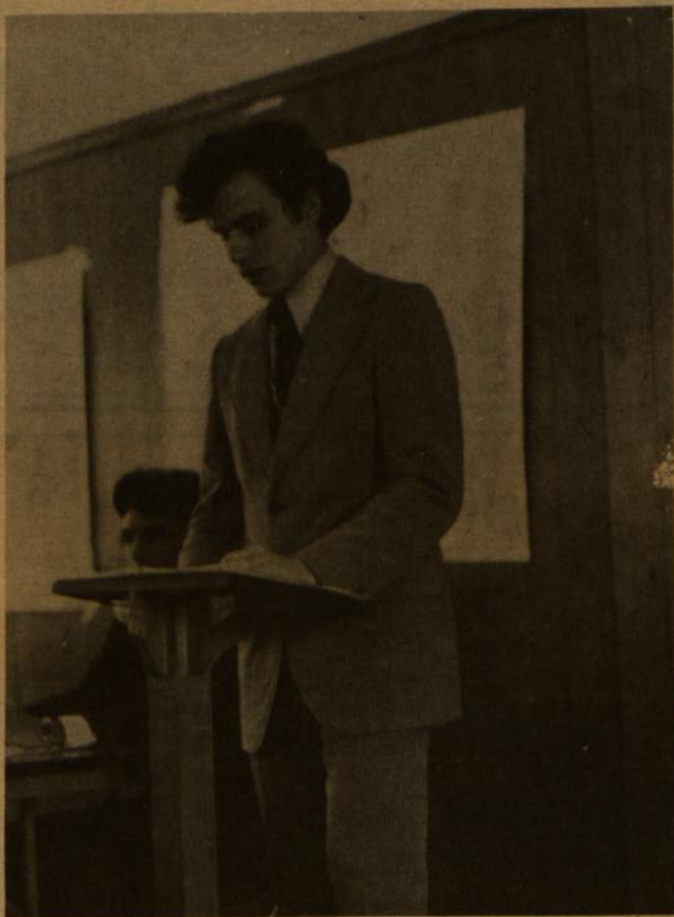
Jau skaičiuojame dešimtmečius nuo to laiko, kai pradėjome švęsti mūsų valstybės atstatymo ir nepriklausomybės atkūrimo šventę už Lietuvos ribų. Toji diena yra tapusi mūsų tautinės sąmonės demonstracijos diena. Visose kolonijose didelės salės prisipildė sausakimšai. Klausome prakalbų, sveikinių, vietinių politikos žymių asmenų kalbų, koncertų, renkame aukas ir, pagaliau, po oficialiosios dalies, papramogaujame. Tačiau didelę publikos daugumą sudaro viskasmet vyresnė, žilesnė senesnė karta, kurios akys dar matė Lietuvos žydą mėlę, kurios ausys dar skamba Lietuvoje giedotojo himno aidai. Jaunimas, organizacijų vadų deleguotas programoms dalinti, vėliau įnešti ir išnešti, nurodinėti vietas, ribojasi šių pareigūnų dalyvavimu. Kur ne kur jaunuolio veikas švys teli pasienyje ar vestibulyje tarsi laumės juosta debesuotame danguje. Mūsų vadovaujančios organizacijos jau kuris laikas rūpinasi jaunimo pritraukimu į mūsų didžiausias šventes, ne visada pagalvodamos apie patį šventės pobūdį, kuris savo turiniu bei dvasia būtų artimesnis jaunuolio dvasiai. Ši tema turėtų būti rimtai išdiskutuota tu, kurie minėjimus rengia, kad būtų randami nauji būdai tiems minėjimams pagyvinti ir juos ištraukti iš tradicinės stagnacijos. Ją jaučia ir vyresnioji karta, tačiau, dar aštraus lietuviškos sąžinės skatinama,

tyliai kenčia įsitikinusi, kad tai būtinas pasiaukojimas 'tėvynės labui'. Vienas iš tokių bandymų mūsų jaunimą konkrečiai sudominti Vasario 16-sios šventę yra Clevelando ALT'os mokykliniam jaunimui skelbiamas rašinių konkursas nepriklausomybės šventės temomis su pinigėmis premijomis ir tų premijų vieša įteikimo ceremonija, rašinių skaitymu per radiją ir pan.

Šiais metais už rašinį tema 'Ką man reiškia Vasa-

Sigutė Lenkauskaitė

Andrius Razgaitis

dviem mokytojams, darosi aišku, kad tos mintys bren- do Andriaus galvoje jau ilgą laiką. Jo rašinys yra labai lietuviškai-patriotinės dvasios atspindys.

Sigutė Lenkauskaitė, šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinė, rašiusi temą 'Jei nebūtų buvę Vasario 16-osios akto', turėjo progos daryti išvadas, samprotaujant apie įvykius, jei istorijos ratas būtų pakrypęs kita kryptimi. 'Jei nebūtų Vasario 16 akto, tai aš šiandien neturėčiau kuo didžiulotis'. 'Aš nesistengčiau išmokyti apie Lietuvos praeitį', rašo ji toliau. 'Tačiau ... praeitis mums parodo, kokie ryžtingi buvo lietuviai', ir baigia ji savo rašinį mūsų Himno pirmuoju posmeliu. Ir čia savarankiškas rašinys, kuriame atspindi istorinės perspektyvos įvertinimas ir noras iš savo tautos garbingos istorijos imti pavyzdį savo gyvenimo krypties. Sigutė, einanti penkioliktus metus, mokosi Glen Oak gimnazijoje. Jos didžiausias laisvalaikio malonumas yra tautiniai šokiai. Sigutė yra aktyvi ir lojali Clevelando garsiosios Grandinėlės narė. Atliekamu laiku mėgsta skaityti ir, esant pakankamai sniego, drauge su vėju lenktyniauti slidėmis.

Trečią premiją laimėjęs Andrius Alšėnas, vysk. Valančiaus mokyklos mokinys, jaunuolis su 'amžina šypseną', kurio veide spindi tikras jaunystės džiaugsmas.

Andrius Alšėnas savo rašinį je labai ryškiai ir konkrečiai nusako jaunimo pareigą šiais žodžiais: 'Dirbti Lietuvos laisvei yra pareiga, kurią turi kiekvienas lietuvis. Vasario 16-oji turi priminti visiems lietuviams, kad 'Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būti'. Savo šešiolikos pavasarių gyvenime Andrius Alšėnas žygiuoja į ateitį su giliu optimistišku nusistatymu; jam viskas gyvenime yra šviesu, visos pareigos yra aiškos, ir visos viltys remiasi į tvirtą religinį ir patriotinį pagrindą. A. Alšėnas, nežiūrįnt savo jaunatviškos šypsenos, pagrindu yra giliai intelektualus. Jis savo laisvalaikį praleidžia skaitydamas, ieškodamas žinių, norėdamas patenkinti taip intelektualui tipingą norą kuo daugiau sužinoti

Andrius Alšėnas

Perskaičius trijų premijos laimėtojų rašinius, ir dar eilę kitų, nepasiekusių 'laureatų garbės', darosi džiugu, kad vistiek mūsų jauniausioji priauganti karta atsiliepia į savo tėvų, mokytojų, organizacijų nuolatinį skatinimą lietuviškam darbui. Kaip nuostabiai atgijęs žiedas, atskirtas nuo savojo stiebo, dalis mūsų jaunimo vistiek girdi mūsų tautos kraujo šauks-

(Nukelta į 18 psl.)

DĖMESIO!

Jeigu Jūs svarstote persikelti iš vienos vietos į kitą ir Jus vilioja gyvenimas be rūpesčio apartamente, tai šiuo metu rasite gražų pasirinkimą sekančiuose pastatuose:

BEACON HILL — WHITE STONE MANOR — ir WESTROPP MANOR apartamentuose, kurie yra patogiose susisiekimo vietose ir lietuvių gyvenamose apylinkėse.

BEACON HILL — 22230 Euclid Ave. yra šešių aukštų, turi suomišką pirtį žiemai ir maudymosi baseiną vasarai ir taip pat svečiams priimti erdves patalpas su virtuve ir kitais patogumais.

WHITE STONE MANOR — 18001 Lake Shore Blvd. visai naujas pastatas tik septyniolikos butų, kurie susideda iš vieno ir dviejų miegamųjų, o taip pat ir vienam žmogui patogaus tik vieno didelio kambario su virtuve.

Kainos mėnesiui nuo \$155.00 už vieno kambario butą, nuo \$185.00 už vieno miegamojo butą ir nuo \$225.00 už dviejų miegamųjų butus. Visi butai turi modernius kilimus, plytas, šaldytuvus, indams plauti mašinas ir vėsintuvą. Nuoma padengia vandenį ir šilumą.

WESTROPP MANOR — 14206 Westropp Ave., dviejų aukštų pastatas, taip pat su visais patogumais, kur ekonomiškos nuomos prasideda nuo \$145.00 už vieno miegamojo butą.

Teirautis: telefonu 481-1604
NASVYTIS ENTERPRISES, INC.
18009 Lake Shore Blvd.
Cleveland, Ohio 44119

(6-7)

rio 16-oji' pirmą premiją laimėjo Andrius Razgaitis, vysk. M. Valančiaus lituanistinės mokyklos mokinys. Aktyvus jaunimo visuomeninėje veikloje, jaunimo stovyklose jau eilę vasarų ejęs grupių vadovo pareigas, Andrius pasižymi energija, sumumu, išradingumu. Teko pastebėti, kad ypatingai mažieji prie savo jauno vadovo greitai prisiriša. Laisvalaikio malonumui Andrius Razgaitis sportuoja, treniruojasi krepšinio žaidime ir mėgsta fotografuoti. Šią žiemą atšventęs savo aštonioliktąjį gimtadienį, ateinantį pavasarį baigs St. Ignatius gimnaziją. Jo rašinys dvelkia pasiryžimu veikti Lietuvos labui. 'Mums reikia įsijungti į organizacijas; mes turime išlaikyti lietuviškas parapijas, mokyklas...' rašo jis. 'Jaunimas turi perimti ir tęsti tą darbą, kurį mūsų tėvai pradėjo, dirbdami Lietuvos laisvei'. Atsižvelgiant ypatingai į tai, kad rašiniai buvo rašomi be pasiruošimo, be kitų pagalbos, iš anksto nežinant temos ir budint

Travel Group Charter Flights

NON-STOP — on WORLD AIRWAYS Boeing 747 Jumbo Jets (461 Seats)

DETROIT—FRANKFURT

2, 3, 4, 5 and 6 weeks duration during MAY, JUNE, JULY, AUGUST, SEPTEMBER, OCTOBER and DECEMBER 1976 from \$299.00

Low Season - Minimum price \$299.00, maximum price \$358.80. — High Season - Minimum price \$339.00, maximum price \$406.80. The minimum price is based on a full plane. The maximum price cannot exceed 120% of the minimum price. If the price increases more than 20%, the flights will be cancelled at least 45 days prior to departure and all deposits will be refunded. Minimum price of \$299.00 includes service charge of \$49.00, minimum price of \$339.00 includes service charge of \$59.00. The only additional charges will be \$6.05 Airport taxes.

Also 4 ABC-FLIGHTS from FRANKFURT—DETROIT — for your Relatives
For color brochure and informations call YOUR TRAVEL AGENCY or

Travel Charter, Inc. 1436 Brush St., Detroit, MI 48226
Tel. 313-962-1513

Aukos Dirvos atstatymui

Dirvos atstatymo Chicagos Vajaus Komiteto500.00
 F. Navickas, Cleveland 10.00
 A. Leikus,
 W. Haven, Conn. 2.00
 E. Vilutis, Santa Monica 2.00
 D. Giedraitis, E. Elgin, Ill. 7.00
 P. Mekas,
 Hyannisport, Mass. 1.00
 J. Asminas,
 Livonia, Mich.10.00
 P. Dilys, Chicago 7.00
 A. Jonys, Burlington, N.J. 2.00
 V. Kerelytė, Chicago 2.00
 K. Šeputa,
 Miami Beach, Fla. 4.00
 P. Atkočiūnas, Cicero, Ill. 7.00
 LKVS Ramovė
 Hartfordo skyrius10.00
 B. Vosylius, Chicago 7.00
 P. Vėbra, Chicago12.00
 Lithuanian Credit Union,
 Los Angeles, Ca.50.00

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

- VASARIO 28 D. tradicinis blynų balius Lietuvių Namuose. Rengia Pilėnų Tunto tėvų komitetas.
- KOVO 14 D. Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia Vlado Pūtvio minėjimą.
- KOVO 20 D. Kaziuko mugė.
- KOVO 21 D. Pedagin. liet. kursų rengiama V. Kavaliūno paskaita: Žmogus žmogaus gyvenimo prasmės filosofijos sampratoje.
- KOVO 27, 28 D. Dail. Giedrės Žumbakienės kūrinių paroda. Rengia Korp! Giedra.
- BALANDŽIO 4 D. popietė su dr. V. Sruogiene Lietuvių Namuose. Rengia Skautininkų Draugovė Clevelande.
- BALANDŽIO 25 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoji šv. Komunija.
- GEGUŽĖS 1-2 D. Clevelando ateitininkų šventė.
- GEGUŽĖS 8 D. Grandinės šokių, muzikos balius Slovėnų auditorijoje.
- GEGUŽĖS 9 D. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos Dienos minėjimas.
- GEGUŽĖS 16 D. SLA 14 kuopos 75 m. minėjimas.
- GEGUŽĖS 23 D. šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.
- GEGUŽĖS 23 D. Pedagogis liet. kursų rengiama prof. A. Augustinavičienės paskaita: Moteris naujausiame mūsų romane.
- BIRŽELIO 20 D. Pensininkų klubo gegužinė.
- BIRŽELIO 27 D. Juozapavičiaus šaulių kuopa ruošia gegužinę.
- SPALIO 9 D. LRK Moterų Sąjungos 336 kuopos parengimas.

Clevelande...

(Atkelta iš 17 psl.)

ma. Nežiūrint aplinkos, kuri mus lepina ir mažina mūsų atsparumą, bendromis tėvų, organizacijų bei mokyklų pastangomis išauginsime sekančią kartą, kuri eis savo tėvų pėdomis. Juose liks gyvos mūsų viltys ir gyva mūsų tauta.

Meilė atgyja
su gražiu piešiniu

\$7 bliuzė

\$10 bliuzės komplektas

Meskite tinkamą sugestiją ir jūs sveikinsite pavasarį, puikiai atrodančioje sagutėm užsegamų ilgų rankovėm margoje bliuzėje lengvai prižiūrimos sintetinės medžiagos. Dydžiai poniams 32-38 ir jeigu jūs megstate komplektą, mes turime taip pat Poniams dydžiai 32-38. Moterims 40-44, komplektas \$12. Dept. 907-Budget Blouses/Tops. Visuose skyriuose.

Pirkite mieste penktadienį 10-6.

Skyriuose iki 9:30.

Sheffield iki 9.

Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps.

Jūs
galite būti
žvaigžde jūsų naujame
dvigubame pristatyme

Dvi didelės galimybės lošti Ohio loterijoje kas savaitę. Ir laimėti nepaprastai gausias dideles premijas! Kaip \$1000 kas mėnesį per visą gyvenimą. Arba \$100,000 grynais. Gal būt visą milijoną! Taigi įsigykite bilietus galimam laimėjimui šiandien!

*Minimumas \$400,000.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Nijolė Balčiūnienė jau antri metai dirba su Grandinėlės šokėjų jaunesne grupe. Jos mokomi šokėjai vienur, kitur jau pasirodė scenoje. Vasario 20 atliko 20 min. programą "Severance Center" tautybių savaitėje. Vasario 28 Nijolė Balčiūnienė su savo šokėjais važiuoja į Warren, Ohio dalyvauti šokių, muzikos festivalyje, kurį ruošia Kent State universitetas. Clevelando "Natural Museum of History" jaunuosius šokėjus pakvietė balandžio 24 d. dalyvauti muziejaus labui skirtoje programoje. Jaunieji Grandinėlės šokėjai neturi muzikanto, tad šokiams atlikti naudoja muzikinius įrašus. Techniškuose reikaluose jauniems šokėjams talkina Algis Gedris.

• Solistės Aldonos Stempuzienės-Švedienės naujas adresas ir telefonas: 2570 Overlook Rd., #6, Cleveland Hts., Ohio 44106. Telef. (216) 371-9222.

• Gėlių ir namų paroda atidaroma Clevelande Convention Center kovo 6 d. ir tęsis iki kovo 14 d.

Didžiausia atrakcija bus arch. Neil Wm. Guda su projektuotas namas, kuris sutaupo šilumą iki 50%.

Parodos lankytojai galės matyti puikius darželių įrengimus ir ras visokių praktiškų dalykų gėlių ir

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

MALONIAI KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1976 m. vasario mėn. 28 d., šeštadienį, 7:30 val. vak.
CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 STREET

Linksmą skautišką programą režisuoja Z. Peckaus. Šilta vakarienė, įvairūs blynai ir kitoki užgavėnių valgiai. Baras. Šokiams groja "MUZIKA" orkestras.

PELNAS SKIRIAMAS SKAUTŲ VASAROS STOVYKLAI.

Bilietus platina ir stalus rezervuoja — M. Puškorienė, tel. 486-8613 ir G. Barzdukas, tel. 486-9021.

medžių auginimui. Tuo pačiu metu vyks ir premijuotų nuotraukų paroda, bei įvairūs pasirodymai.

Lankytojai su įžangos biuleto galės kiekvieną dieną laimėti kelionės lėktuvu ir kt. dovanas. Perkant iš anksto bilietus iki \$1.75 iki kovo 3 d. Vėliau įžanga \$2.75.

• SLA 14 kuopos susirinkimas įvyks kovo 7 d. 5 v. p. p. Lietuvių Namuose. Bus renkama Pildomoji Taryba. Visi nariai prašomi būtinai atsilankyti.

• Clevelando tautybių festivalis įvyksta šį sekmadienį, vasario 29 d., 2 val. p. p., Music Hall patalpose, E. 6st St. ir St. Clair Ave. Programoje dalyvauja virš 20 tautybių su virš 500 šokėjų. Festivalį labai stipriai reklamavo dienraštis "The Cleveland Press". Daug vietos laikraštyje buvo skiriama grupių nuotraukoms ir festivalio aprašymui. Be šio laikraščio reklaminės pagalbos šios rūšies festivalis jau seniai būtų užbaigęs savo

dienas. Nežiūrint didelės reklamos didesnio susidomėjimo tautybių pasirodymu Clevelando visuomenė nerodo. Tinkamo dėmesio šiam kultūriniam įvykiui neskiria ir pačios tautybės. Festivalio programos ateina žiūrėti daugiausiai tėvai, seneliai, draugai, kurių vaikai, vaikaičiai dalyvauja scenoje. Suaugęsi programos atlikėjai — šokėjai, muzikantai, dainininkai savo tėvus, draugus, pažįstamus jau mažiau patraukia.

Šio festivalio programoje dalyvauja Grandinėlės koncertinė grupė ir sceninių šokių kapela, vedama Jono Pažemio. Kapela taip pat gros visų tautybių bendram programos užbaigos šokiui. Nebrangūs bilietai — prie įėjimo. (ls)

IŠTIESKIM PAGALBOS RANKĄ

RELIGINĖ ŠALPA, kaip ir kasmet, ir šiais metais gavėnios metu vykdo aukų rinkimą persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai. Iš surink-

tų lėšų stengiamasi padėti parapijoms, varge atsidūrusiems kunigams ir kitiems tautiečiams.

Nuoširdžiai dėkodami Jums už iki šiol parodytą dosnumą mes vėl kreipiamės į Jus, mielas aukotojau, o taip pat ir į visus Clevelando ir jo apylinkių lietuvius Lietuvos tikinčiųjų prašymo žodžiais: "Mes, Lietuvos katalikai, prašome savo brolius iševijoje ir visus bičiulius pasaulyje informuoti plačiąją visuomenę ir tautų vyriausybes apie žmogaus teisių pažeidimus Lietuvoje. Jūsų, broliai ir Lietuvos bičiuliai, energija ir auka šiuo metu mums yra gyvybiniai reikalinga (LKB KRONIKA II Tomas, 359 psl.).

Clevelande ir jo apylinkėse iki šiol į Religinės Šalpos prašymą atsiliepia apie 230 aukotojų. Atsiet, tik dalis lietuvų, Kažin ar pagalbos rankos ištiesimas persekiojamiems nėra visų lietuvių reikalas?... Tautietai, jeigu iki šiol dėl kokių nors priežasčių neparėmė šio gero

darbo, turi galimybę tai atlikti dabar: geriau vėliau negu niekad.

RELIGINĖS ŠALPOS darbą ir veiklą Clevelande globoja abiejų lietuvių parapijų klebonai: kun. Balys Ivanauskas ir kun. Gediminas Kijauskas.

Kur ir kaip aukas atiduoti? Paštu arba per bažnytines Religinės Šalpai rinkliavas abiejose lietuvių parapijose. Rinkliavų datos bus paskelbtos bažnyčių biuleteniuose.

Aukas paštu (čekius adresuotus, Lith. Cath. Religious Aid.) prašome siųsti: Mrs. O. Žilinskas, 1840 Caronia Dr., Lyndhurst, Ohio 44124.

Religinės Šalpos Komitetas

• Apdraudęs reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Infliacijos apsauga yra vertingas priedas State Farm namų draudimui. Brangstant namų vertei, automatiškai kyla ir jūsų namo draudimo apsauga. Pilnam draudimo patarnavimui kreipkitės pas Kęstutį Gaidžiūną, tel. 289-2128.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE

SET UP MEN & OPERATORS. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. We are now hiring qualified persons for multiple spindle automatics. 2nd shift only. Located at Rockside and Halle Dr. in the VIP Industrial Park.

ZALO MFG. CO.
6255 Halle Dr.
(Valley View), Ohio (8-11)

SEWING MACHINE OPERATORS AND TRAINEES

Openings available for qualified applicants. Experienced operators and trainees, to work in our factory. Permanent, steady work with excellent fringe benefits. Applications accepted 8 a.m. to 11 a.m.

JOSEPH & FEISS CO.
2149 West 53rd Street
2 blocks south of Lorain Ave.
An Equal Opportunity Employer M/F

FREE...SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

DIRVA

VERTAI PAMINĖKIME LIETUVOS BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS SUKAKTĮ

Šiais metais balandžio mėnesio 4 dieną sukanka 50 metų svarbiam Lietuvos istorijos įvykiui — LIETUVOS BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS įsteigimui. Tai didelės reikšmės įvykis kuris turėjo daug įtakos įvairių gyvenimo sričių vystimuisi nepriklausomoje Lietuvoje. Atskiros bažnytinės provincijos buvimas turi daug reikšmės ir šiandien. Katalikų Bažnyčios administravime Lietuvos bažnytinė provincija yra savarakiškas nepriklausomas vienetas ir šventasis Sostas palaiko su Lietuvos Bažnyčia teisioginius ryšius, kiek leidžia šio meto sąlygos.

Todėl mes ir kreipiamės į organizuotus laisvojo pa-

saulio lietuvių katalikus kviesdami imtis iniciatyvos Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo 50 metų sukaktį tinkamai atžymėti, organizuojant viešas pamaldas, akademijas, paskaitas, koncertus, parašant apie šią sukaktį vietos spaudoje. Mes esame įsitikinę, kad šios sukakties prisiminimas prisidės prie lietuvių katalikų tarpusavio solidarumo, kas teigiamai atsilieps į mūsų parapijas ir organizacijas. Taip pat linkime, kad visa tai paskatintų mus visus būti aktyvesniais ir drausmingesniais Katalikų Bažnyčios nariais, koku būvo ir tebėra Lietuvos Bažnytinė Provincija.

Pasaulio Lietuvių
Katalikų Bendrijos
Centro Valdyba

Mielą

VACI PETKŲ

ir jo šeimą, jo Tėvui Lietuvoje mirus,
reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kar-
tu liūdime

Stefanija Rydelienė
Bronė Kazėnienė
Ald. ir E. Blumentaliai
J. ir Vl. Dautai
I. ir E. Rydeliai
E. ir V. Račkauskai

Vysk. Valančiaus Lituanistinės Mo-
kyklos Tėvų Komiteto nenuilstančiai
darbuotojai.

ESTERAI ALŠĖNIENEI,

jos mylimai mamytei Lietuvoje mirus,
gilią užuojautą reiškia

Vysk. M. Valančiaus Lit.
Mokyklos Direktorė,
mokytojai, mokiniai ir
Tėvų Komitetas

Brangiai bendramintei ir darbo kolegei

ESTERAI ALŠĖNIENEI,

jos mylimai mamytei Lietuvoje mirus, nuoširdžią
užuojautą reiškia

Aurelija Balašaitienė

LB Floridos apygardos delegacija sausio 28 d. audiencijoje pas gubernatorių Reubin O'D. Askew, kuris pasirašė Vasario 16 proklamaciją. Iš kairės: E. Balčiūnienė, E. Gimžauskienė, L.V. Jakušovienė, B. Aušrotas, A. Liutermozaitė, gubernatorius Reubin O'D. Askew, A. Pupelis, D. Liutermozienė, K. Gimžauskas ir A. Pilipavičienė.

CHICAGO

DIRVAI PAREMTI BALIUS

Šeštadienį, vasario 28 d. Liet. Taut. Namuose, Chicagoje, rengiamas balius Dirvai paremti. Jo programoje: dainininkė Vanda Stankienė, aktorė Eglė Vitutienė, Ažuolo Stelmoko orkestras, karšta vakarienė, turtingas laimėjimų šulinys ir kt. Pradžią 7:30 val. vak. Įėjimas \$10 asmeniui. Užsirašyti telef. 476-6341 (A. Kremerienė) arba 434-7270 (E. Valiukėnienė). Baliaus rengėjai: ALTS Chicagos, East Chicagos ir Cicero skyriai.

NEW YORK

• Dr. Birutė Paprockienė, gyv. New Yorke, beslidinėdama sunkiai susižeidė ir jau antra savaitę gydosi namuose savo vyro dr. V. Paprocko priežiūroje.

• Liet. Rašytojų Draugija yra paskelbusi romano, dramos ir novelės konkursą Valančiaus tema. Už romaną skiriama 1000 dol. premija, už dramą — 500 dol., už novelę — 250 dol. Premijų mecenatas — dr. Jonas

Lenktaitis. Konkurso terminas — kovo 31. Konkursui skirtus rankraščius reikia siųsti šiuo adresu: Valančiaus konkursas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

• Lietuvos generalinis konsulas ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas Vasario 16 d. Carnegie Endowment patalpose suruošė priėmimą amerikiečiams ir lietuviams.

• Vasario 16 proga Lietuvos gen. konsulą Anicetą Simutį pasveikino New Yorko miesto konsulinio korpuso direktorė Dawkins miesto burmistro Obraham Beame ir savo vardu.

• Liet. Rereliginės šalpos vedėjo pareigas, kurias ėjo kun. St. Raila, vysk. V. Brizgio patvarkymu, nuo kovo 1 perima kun. Kazimieras Pugevičius.

LOS ANGELES

FOLKLORINĖ POPIETĖ

Los Angeles mieste, Ebell koncertų salėje, kur nesenai su dideliu pasisekimu praejo muz. Kuprevičiaus piano rečitalis, š. m. kovo 14 dieną, 3 val. po pietų, sekmadienį, vėl įvyks neeilinis

ir pirmasis tokio pobūdžio ir temų parengimas-subūvimas, pavadintas Folklorine Popiete.

Programoje dalyvaus svečias iš Pensilvanijos, žinomas rašytojas Liudas Dovydėnas, mūsų tarptautinio garso archeologė profesorė dr. Marija Gimbutienė ir solistė Stasė Pautienienė. Programa bus lietuviško folkloro ir praeities temomis.

Bus parodelė ir prie jos šampanas su lengvais užkandžiais. Pelnas skiriamas Baltic Heritage Radijo lietuvių skyriaus programų paramai.

• Kun. Vytautas Palubinskas, trejus metus išbuvęs vikaru Los Angeles šv. Kazimiero liet. parapijoje, kardinolo parėdimu perkeltas į Santa Monicos šv. Onos parapiją.

Kun. V. Palubinskas mokytojavo lit. mokykloje ir buvo Los Angeles skautų ir ateitininkų dvasios vadas.

• Tradicinė skautų Kažiuko mugė įvyksta kovo 7 dieną, sekmadienį, parapijos kieme ir salėje. Bus visokių laimėjimų, gardūs valgiai ir kitokių įdomybių. Visi ruoškitės dalyvauti.

• Filmas "Sala", iš Los Angeles lietuvių gyvenimo ir veiklos bus rodomas kovo 20 ir 21 d.d., šeštadienį ir sekmadienį, parapijos salėje. Šeštadienį pradžia: 8 val. vak. ir sekmadienį 12:30 val. p. p. Visi kviečiami dalyvauti.

• Juozas Laimutis Zelenis, Radijo-TV-Fil Departmente, yra pakviestas asociate producer pareigoms prie universiteto radijo stoties KCSN, planuojamos programos "Invisible Citizen". Šioje programoje bus svarstomi socialiniai bei ekonominiai invalido žmogaus reikalai. Laimutis yra gimęs invalidu, bet savo pasiryžimu ir stipria valia jis yra daug pasiekęs gyvenime.

Mylimai motinai ir močiutei

A + A

ELŽBIETAI KONKULEVIČIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą HALINĄ, žentą ANTANĄ MILAKNIUS, jų šeimą ir gimines

Dr. M. A. Deveniai
L. Graužinienė
E. Gruodienė
A. Lukšienė
M. Vaičienė

Santa Monica, Calif.